Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka Din 1·—

V 30 dneh 30 številk

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku

6 strani ob delavnikih

8 strani ob nedeljah

za borih

12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo

„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069 Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/I

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1, Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107. Celje, Prešernova 6/I

Današnja številka vsebuje

Silno komodno stališče
Smrtna nesreča belgijske kraljice
Smrtna nesreča rudarja v Steklenici
Čuvajmo koristi hmeljarjev
Dolžniki in sanacija bank

Št. 121 Izhaja vsak dan V Ljubljani v petek, dne 30. avgusta 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I

Silno komodno stališče

si je izbral za presojo političnih dogodkov — »Slovenec«. Zanj se je 6. januarja sploh ustavilo vsako politično življenje, ki se je začelo znova šele tisti dan, ko je prevzela svoje posle sedanja vlada dr. Stojadinovića. Vse, kar se je med tem časom zgodilo, pa »Slovenca« briga le toliko, kolikor mu daje priliko, da drugim očita krivdo na teh dogodkih. Le malo manjka, pa bo »Slovenec« to svoje res originalno pojmovanje dogodkov prenesel še na zunanjo politiko.

Takšno stališče je sicer zelo komodno, a tudi vseskozi neresno, ker je v kričečem nasprotju z dejstvi. Kajti tudi po 6. januarju je bil »Slovenec« še marsikdaj vladno glasilo, pa celo v tistih časih, ko ni imel te privilegirane časti, je vendarle dostikrat pokazal svojo dobro voljo, da prevzame to nalogo. Del odgovornosti za dogodke v izvenparlamentarnem času pada torej tudi direktno na Slovenca« in njegove šefe. Zato naj »Slovenec« lepo preneha s svojo naivno politiko, kakor da bi bili vsi drugi črni, le on in njegovi najzvestejši vedno snežno beli.

Pa tudi ne glede na to, ali je bil »Slovenec« in njegova družba zastopana v vladi ali ne, postaja »Slovenčevo« stališče za vsakega razsodnega človeka nevzdržno. »Slovenec« je vendar ves ta čas izhajal in se mogel, čeprav stisnjen od cenzure, kakor vsi drugi listi, izjavljati k javnim vprašanjem. Pa tudi voditelji njegove stranke so imeli v tem času dostikrat priliko, da so se ne samo izjavljali k političnim dogodkom, temveč da so včasih tudi direktno posegli v politične dogodke. Njih odklonilno stališče do režimov pred vlado dr. Stojadinovića nikakor ni bilo vedno ostro odklonilno. Nekatera pogajanja iz tistih časov pač še niso pozabljena.

Že celo pa ne velja komodno »Slovenčevo« stališče za našo komunalno politiko. Vpliv slovenskega dnevnika, kakor je »Slovenec«, je v vseh komunalnih vprašanjih velik in »Slovenec« je že sam večkrat imel to zadoščenje, da je zaradi njegovega nastopa marsikater sklep v komunalnih zadevah dobil drugačno obliko. Zato je že naravnost smešno, če hoče »Slovenec« tudi ljubljanske občinske zadeve presojati po svojem komodnem stališču, da je namreč vse, kar se je v Ljubljani storilo dobrega prav za prav anonimna zasluga vseh, kar pa je bilo slabega, pa edinole krivda onih, ki so v nasprotju s »Slovencem«.

V Ljubljani je v resnici mnogo reči, ki jih je treba grajati, kakor je na drugi strani tudi res, da je Ljubljana v zadnjih letih napredovala v tej meri, da je marsikateri tujec Ljubljani k temu napredku odkritosrčno čestital. Toda če se v Ljubljani ni zgradilo niti eno državno poslopje, tega res niso krivi samo oni, ki niso na isti črti s »Slovencem«. Kajti čisto mirno moremo vprašati, koliko pa se je zgradilo državnih poslopij takrat, ko je imela SLS podpredsednika vlade in koliko takrat, ko je imela celo predsednika vlade. Če že hoče »Slovenec« razpravljati o krivdi, da je ljubljanski kolodvor isti prometni škandal, kakor je bil pred vojno, potem naj kar odgovori na vprašanje, zakaj se ni ta škandal odpravil, ko je bil mož bivše SLS prometni minister? In ista stvar je z avtomobilsko cesto na morje, z železniško zvezo z morjem, s potrebnimi šolskimi stavbami, itd. Tudi vsa ta vprašanja so ostala nerešena tudi takrat, ko so bili zastopniki bivše SLS v vladi.

Seveda pa nočemo reči, da se ne bi moglo tudi v Ljubljani več napraviti, kakor se je. Tako bomo n. pr. vedno trdili, da bi Ljubljana že davno morala imeti svojo tržnico in trdimo še nadalje, da bi se v časih inflacije igraje dobil denar za to tržnico, ki bi bila danes že čisto plačana in vrhu vsega dajala še občini vsako leto lepe dohodke. Kje pa je bil »Slovenec« takrat, da povzdigne svoj glas, kje pa so bili takrat njegovi ljudje, da se ni ta stvar izvedla.

V politiki je tako, kakor je v življenju. Ne samo vsi ljudje, tudi vsi politiki so pod kožo krvavi in zato delajo včasih zelo dobro, včasih le dobro, dostikrat pa tudi popolnoma napačno. To velja za vse politike in ne le za one, ki jih »Slovenec« ne mara.

In zato si naj zapomni, da so tudi njegovi šefi krvavi pod kožo in zlasti sedaj, ko ima »Slovenec« to čast, da se navdušuje za radikalno zajednico, bi mogel še posebno spoznati to resnico S svojim komodnim stališčem, da so vsega krivi le drugi, si »Slovenec« pač ne bo natrgal lovorik.

Diplomatsko vrvenje na Bledu

Razgovori potekajo v duhu popolne vzajemnosti

Nestrpno pričakovanje sklepov sestanka trojice — Diplomati molčijo ali so vedrega razpoloženja — Zunanji ministri na kosilu pri Nj. kr. Vis. knezu-namestniku

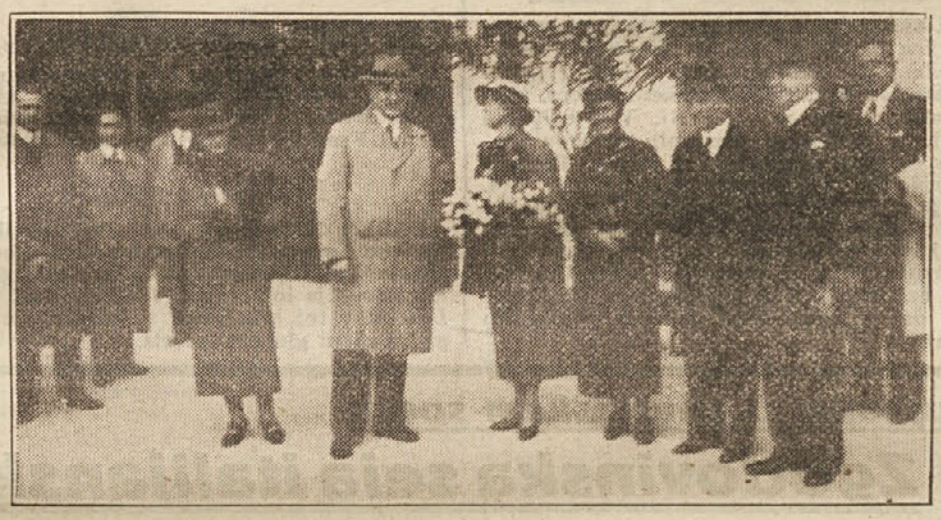

Dr. Stojadinović z gospo in ban dr. Puc po prisrčnem sprejemu dr. Beneša v Lescah.

Bled, 29. avgusta v. Današnji prvi dan diplomatskih razgovorov na Bledu je imel seveda čisto drugačno obeležje, kakor dosedanja nestrpna pričakovanja, ogledovanja, seznanjanja in druge take stvari, ki novinarja sicer zanimajo, ki ga prav nič ne odtegnejo od jedra radovednosti.

Za 7. uro zjutraj je bil napovedan prihod češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. Razumljivo je, da smo že na vse zgodaj poskakali pokonci in drveli, kdor je najbolj mogel, v Lesce na kolodvor. Vreme nam ni bilo ravno naklonjeno, trenutne plohe so diplomate in novinarje zadrževale v kavarnah in po hotelih. Tudi danes ni kazalo, da bomo imeli z dežjem več sreče. Ob pol 8 pa je dež le nekoliko ponehal in to ravno v trenotku, ko je s 14. minutno zamudo privozil v Lesce vlak z dr. Benešem, njegovo soprogo in spremstvom.

Na kolodvoru so češkoslovaškega zunanjega ministra pričakovali predsednik vlade dr. **Stojadinović** s soprogo, pomočnik ministra g. **Martinac**, češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. **Girsa**, naš poslanik v Parizu g. **Purić**, naš dunajski poslanik g. **Nastasijević**, francoski poslanik na našem dvoru g. **Dampiere**, naš poslanik v Pragi g. dr. **Protić**, madridski poslanik g. **Pelivanović**, washingtonski g. **Fotić**, šef centralnega presbiroja dr. **Luković** in drugi odličniki, med njimi ban dravske banovine g. dr. **Puc**. Po prisrčnem pozdravu in po dobrodošlici, ki jo je izrekel dr. Benešu ban g. dr. Dinko Puc v češkem jeziku, so izročili ge. Benešovi šopek svežega cvetja. Nato so se gostje odpeljali na Bled. Dr. Beneš se je nastanil v hotelu Belvedere. Novinarski štab jo je seveda ucvrl za njim in okrog hotela je bil kmalu tak drenj, da so odlični gostje jedva našli vhod. Posebne sreče pa danes novinarji nismo imeli. Vsi diplomati so bili molčeči in strogo rezervirani. Prav posebno sta se morala otresati vsiljivih novinarjev romunski poslanik na našem dvoru g. **Guranescu** in turški poslanik **Ali Hajdarbeg**. Novinarska radovednost se je centrirala posebno v vprašanju prihoda turškega zunanjega ministra Tevtik Rudži Arasa, ki prispe na Bled v soboto.

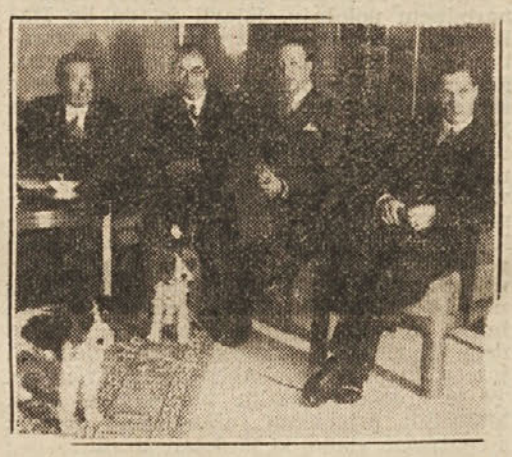

Titulescu (prvi levo) med romunskimi novinarji na Bledu v hotelu »Toplice«.

Ob 10. uri dopoldne je zapustil hotel Toplice romunski zunanji minister **Titulescu** in odšel v Belvedere, kjer se je sestal s predsednikom **dr. Stojadinovićem** in **dr. Benešem**. S tem je bil pričetek zasedanja stalnega sveta Male antante inauguriran. Tudi sedaj se je pred hotelom nabrala množica naših in tujih novinarjev, ki so prav živahno debatirali o vsebini razgovorov zunanjih ministrov Male antante. Lov za informacijami je bil tudi tu zelo pičel. Jeziki diplomatov se še prav nič niso razvezali. Opaziti pa je bilo vedro in veselo razpoloženje, kar je dokaz, da potekajo razgovori ugodno. Prav veselo nasmejan se je vračal iz hotela romunski zunanji minister Titulescu in tudi dr. Beneš je kazal vesel izraz,

Na kosilu pri knezu-namestniku

Bled, 29. avgusta. Danes dopoldne ob 10 je predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović otvoril v svečani dvorani hotela »Belvedere« letošnje zasedanje stalnega sveta Male Antante. Ob 13 so bili ministri Male antante gosti na kosilu pri Nj. kr. Vis. knezu-namestniku. Kosila v dvorcu v Bohinju so se udeležili ministri s svojimi gospemi.

Konferenca Male antante tiska

Bled, 29. avg. v. Včerajšnja otvoritev konference Male antante tiska se je danes nadaljevala. Predvsem so novinarji razmotrivali predloge glede podrobne organizacije Male antante tiska. Tudi glede nekaterih sprememb statutov in drugih tehničnih vprašanj organizacije same so izdelali podrobne načrte, ki jih bo posebna komisija izročila plenumu, ki se sestane jutri. Centralni Presbiro je pogostil danes časnikarje v hotelu na Pokljuki. Žal, da je vreme vse dopoldne in popoldne nagajalo in niso mogli časnikarji popolnoma priti na svoj račun.

Beneška noč

Bled, 29. avg. v. Nocoj priredi mestna občina blejska veliko razsvetljavo po vzhodni in severovzhodni obali jezera. Tudi jezero in ulice bodo razsvetljene v čast delegaciji sedanjega jubilejnega zasedanja Male antante.

Širša konferenca JNS v prvi polovici septembra

BEOGRAD, 29. avgusta b. Na včerajšnji konferenci Jugoslovanske nacionalne stranke je bilo sklenjeno, da se bo širša konferenca glavnega odbora vršila v prvi polovici septembra. Vsi udeleženci so bili mnenja, da je treba čimprej pričeti z akcijo med narodom.

Živahno gibanje opozicije

BEOGRAD, 29. avgusta b. Kljub prav poletni vročini, ki vlada v Beogradu, so se danes sestali razni klubi na posvetovanje. V stanovanju Ljube Davidovića je bila konferenca voditeljev združene opozicije, ki je razpravljala o resoluciji vojvodinskih opozicionalcev, sklenjeni pred dvema dnevoma. Konferenci so prisostvali **Ljuba Davidović, Jovan Jovanović, Milan Grol** in izmed vojvodinskih osebnosti **dr. Milan Kostić, dr. Janko Bulić** in **dr. Mita Kalinić**. — Danes popoldne je imel konferenco g. **Bogoljub Jevtić** s svojimi najboljšimi prijatelji **Dragutinom Kojićem, Veljo Popovićem, Ilijo Mihajlovićem, dr. Dragutinom Jankovićem** in **Vasiljem Trbićem**. Razpravljali so o situaciji, nastali po odobritvi radikalne zajednice. Govorili so tudi o sestanku Jugoslovanskega kluba, ki bo, kakor znano, 5. septembra. Konferenca skupine bivših demokratov, ki jo vodi bivši minister za šume in rudnike **Ignjat Stefanović**, ki je bila napovedana za dan 2. septembra, je preložena na 4. september.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja v Beogradu

BEOGRAD, 29. avgusta b. Na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II, dne 5. septembra, bo v Beogradu svečanostni obhod od Kalimegdana do Slavije. Mesto bo svečano razsvetljeno, na Terazijah bo pa prirejena velika iluminacija, na Slaviji bo zbor beograjskih pevskih društev odpel državno himno in Hej Slovani.

Napredovanja in prevedbe

Beograd, 29. avgusta b. Z ukazom Nj. Vel. kralja so napredovali pri Dir. drž. žel. v Ljubljani v 4. skup. 2. stop. za viš. svetnika Josip Turba, v 4. skup. 2. stop. za svetnike Štefin Karel, inž. Leben Janez, inz. Debevec Franc, inž. Palige Adolf, inž. Osvald Anton, v 5. skup. za svetnike inž. Šubic Stanko, Jenko Jože, Žnidaršič Jože, Titak Ivan, Turk Ivan, Zajc Anton, Janhuba Franc in Merc Konrad, v 6. skup. za višje kontrolorje Oblak Avgust, Lavrič Jože, Leben Emerik, Gajšek Božidar, Ponikvar Ciril, Srebot Franc, Struna Lavoslav, Likar Rudolf. V 7. skup. za viš. pristave: inž. Eleršek Ladislav, za kontrolorje Šeric Fran, Zitterschlager Rudolf, Fatur Ludvik, Kumar Rudolf, Rauter Maks, Martinovec Albin in Kopitar Metod, za višje prometnike: Zavrl Alojz, Polak Fran in Beravs Jakob, za višjega nadzornika strojev Treben Fr., za višjega strojevodjo Kremžar Jakob, za viš. tehnika Outrata Franc in za viš. nadzornika proge Kranjc Alojz. V 6. polož. skupino za višja kontrolorja Garin Ivan in Vtičar Anton.

Beograd, 29. avgusta b. Ministrski predsednik je na osnovi § 69 zakona o proračunskih dvanajstinah prevedel iz ministrstva socialne politike v resor ministrstva za gradnje k tehniškemu oddelku ban. uprave, tehničnega svetnika 5. skup. inž. Gulič Gvidona in tehničnega pristava 8. sk. pa inž. Debelak Miljutina.

Postavljen je za pristava 8. skup. sreskega načelstva pri sreskem načelstvu pesniškem Juvan Alojz, dozdaj pri racinskem srezu.

Minister Bobić v Južni Srbiji

BEOGRAD, 29. avgusta b. Minister za gradnje g. Bobić je na inspekcijskem potovanju po Južni Srbiji.

Vremenska napoved

Dunaj: Počasi se bo zjasnilo, zjutraj bo hladno, ponekod megla.

Novi Sad: Povečanje oblačnosti, ohlajenje na severu, mestoma nekoliko dežja.

Politični utrinki

„Domoljub" o Jug. radikalni zajednici

Končno se je tudi »Domoljub« toliko premagal, da je za svoje podeželske bralce napisal članek o Jugoslovanski radikalni zajednici. Vidi se pa, da mu je težko šlo in je zato tudi primeroma kratek. Tudi navdušenje je čisto pozabil vplesti v članek. Pa menda tega niti treba ni, ker so njegovi bralci itak na vse pretege »navdušeni«, da bodo sedaj člani radikalne zajednice in to skupno z muslimani.

»Domoljub« pravi, da pripravljalna dela za ustanovitev nove stranke napredujejo hitro, čeprav se dela tiho in brez hrupa. Stranka da se ustanavlja na demokratičen način. Vsi pošteniaki da so povabljeni, da se pridružijo. Stranka hoče zbrati okoli sebe ljudi, ki imajo zaupanje ljudstva. Ne morejo se ji zato in tudi ne smejo pridružiti ljudje, ki nosijo odgovornost za razmere zadnjih let in za strašne krivice, ki jih je zlasti pretrpelo slovensko ljudstvo. Kdo bo sprejet v stranko, o tem odloča dr. Korošec. »Slovenec« je že objavil program in pravila stranke. **»Domoljubu« pa se ni zdelo potrebno,** da bi to objavil tudi on. Mirno pa lahko reče, da sta **v programu popolnoma zavarovani dve največji svetinji: katoličanstvo in slovenstvo!** Zato je priporočati vstop v novo stranko vsakomur, ki pošteno misli. Nato pravi »Domoljub«, da skušajo rovariti proti novi stranki tisti, ki so z nepoštenimi sredstvi prišli na svoje položaje. Njih intrige pa bodo zaman, ker vsi pošteni Slovenci zaupajo svojemu voditelju dr. Koroščcu.

Še o vprašanju naših občin

Današnji »Slovenec« odgovarja mariborskemu »Večerniku« glede ponovne komasacije občin. Mi smo zadevo registrirali samo v informacijo našim čitateljem. Pri nadaljnjem zasledovanju stvari pa se nam vsiljuje vprašanje, ali ni ta vneta skrb gospodov okrog »Slovenca« zgolj politična zadeva, ki se naj preko komasacije izogne predpisov zakona o občinskih volitvah in doseže to, kar so gospodje tako jasno povedali v uvodniku z dne 28. t. m. Če je taka domneva resnična, potem pritiče evropskemu človeku za take posle čisto svojevrstno in določeno ime.

Težko stališče Angjelinovićeve skupine

Dr. Grga Angjelinović pripravlja v Splitu podoben sestanek jugoslovanskih nacionalistov, kakor je bil pohorski. O bodočem delu svoje skupine je med drugim dejal: Naš položaj je zelo težaven. **Smo v opoziciji proti vladi doktorja Stojadinovića,** a obenem tudi **proti velikim opozicionalnim skupinam.** Proti dvema skrajnostima moramo braniti jugoslovenski program. Čeprav smo danes relativno slabi, vendar moremo z zaupanjem gledati v bodočnost. Zelo se veselim, da dobimo nov volilni red s tajnimi volitvami. (Le zakaj se ni dr. Andjelinović že preje potrudil, da bi bile volitve tajne.) Pri volitvah da se bo izkazalo, da so jugoslovenski nacionalisti tudi na Hrvatskem bolj močni, kakor pa se misli. Končno je izjavil dr. Angjelinović, da bi kakor Davidović sprejel vsak sporazum, ki bi bil sklenjen med Zagrebom in Knjaževcem. Vendar pa dvomi, da bi bil tak sporazum mogoč .

Konkordat z Vatikanom

je že predložen skupščini v ratifikacijo in se bo o njem sklepalo že na prvem zasedanju skupščine. Vlada bo dosledno svoji deklaraciji v skupščini izvedla svoj program. V prvi vrsti treba tu omeniti tako imenovane **politične zakone.** Ni pa te zakone mogoče izdati z največjo naglico, ker so to velika vprašanja, ki jih ni mogoče rešiti kar čez noč. Nikakor pa noče vlada zavleči rešitve teh vprašanj. Poleg političnih zakonov pridejo na dnevni red še **zakon o korupciji** ter **čekovni in trgovinski zakon.** Dokler niso izdani novi politični zakoni pa ni misliti na volitve, katere otežkočava tudi sedanje gospodarsko stanje, zaradi katerega je tudi zdrav razvoj političnih vprašanj oviran.

Bunjevci vstopijo v JRZ?

V Subotico je prišel Dragiša Cvetković, član glavnega odbora bivše radikalne stranke, ki je kandidiral 5. maja na listi g. Jevtića. Izjavil je, da bo imel izvršilni odbor Jug. radikalne zajednice 75 članov in da bo v kratkem začel delovati. Nadalje je izjavil, da **računa JRZ s polnim sodelovanjem Bunjevcev** ter tudi **Nemcev in Madjarov.** Zato se bo JRZ tudi ozirala na vse njih želje in potrebe.

Dr. Srškić noče nič slišati o JNS

Bivši ministrski predsednik dr. Srškić je proti oživljenju JNS, ker je mnenja, da je današnji politični položaj tako zapleten in kočljiv, da se ga ne sme presojati po strankarskih vidikih. Danes je potreben širok pogled in zato se morajo naše notranje razmere rešiti brez ozira na strankarske interese. Zato je popolnoma izključeno, da bi dr. Srškić sodeloval pri katerikoli akciji, ki hoče obnoviti JNS.

Minister Miškulin o programu in politiki vlade

Dr. Miškulin je v Zagrebu sprejel novinarje ter jim na razna vprašanja povedal o delovnem programu vlade ter o njeni politiki naslednje:

Ko je vstopil v vlado, se od njega ni zahtevalo, da vstopi v JRZ, ker sedanja vlada ni vlada Jug. radikalne zajednice, temveč **delovna vlada.** Seveda pa to ni nobena ovira, da ne bi mogli biti člani vlade tudi vodilni funkcionarji JRZ. Samo dobro bi bilo, če bi se tudi **opozicija,** ki razvija sedaj živahno delavnost, sporazumela glede rešitve najvažnejših vprašanj, ker bi to pripomoglo k normalizaciji razmer.

Belgija žaluje

Grozna avtomobilska nezgoda belgijske kraljevske dvojice

Belgijski kralj Leopold ranjen, kraljica Astrida mrtva

LONDNN, 29. avgusta. AA. Reuter poroča iz Luzerna, da se je belgijska kraljevska dvojica ponesrečila z avtomobilom. Nj. Vel. belgijski kralj Leopold je ranjen, Nj. Vel. kraljica pa je mrtva.

LUZERN, 29. avgusta. Nj. Vel. belgijska kraljica se je smrtno ponesrečila z avtomobilom pri Merlichachnu v bližini Quesnachta ob Virwaldstätterskem jezeru. Avtomobil, ki ga je vodil Nj. Vel. belgijski kralj, je iz dozdaj neznanih vzrokov zdrvel s ceste in strmoglavil v jezero. Pri tem je vrglo Nj. Vel. kraljico v drevo. Nj. Vel. kraljica je dobila močno frakturo lobanje in je kmalu preminula. Nj. Vel. belgijski kralj ima več poškodb na glavi, ki pa niso nevarne. Šofer je dobil več brazgotin. Nj. Vel. belgijskega kralja je nesreča tako zrušila, da ni mogel dati nobenih podrobnih podatkov.

LONDON, 29. avgusta. Reuter doznava iz Luzerna: Avtomobil belgijskega kralja Leopolda III. je, ko se je zaletel v drevo, padel v jezero. Na tistem kraju jezero ni globoko. Avtomobil se je zaril v tla in se se zmerom nahaja na kraju katastrofe.

Belgija žaluje

BERLIN, 29. avgusta. AA. DNB poroča iz Bruslja: Strašno vest o smrti kraljice Astride je v prestolici prvi objavil belgijski radio. Vest je zbudila silno prepadenost in globoko žalost med prebivalstvom. Pred uredništvi listov se zbirajo velikanske množice ljudi in žele zvedeti vse podrobnosti o nesreči. Mnogi so do poslednjega trenutka upali, da vest bruseljskega radia vendarle ne bo resnična ali pa da je vsaj pretirana. Na mnogih poslopjih že vise zastave na pol droga. Od kraljevske družine ni ta trenutek nikogar v prestolici. Kraljica-mati Elizabeta se že dalj časa mudi v Napoliju pri svoji hčeri, italijanski prestolonaslednici. Brat kralja Leopolda III. grof Flandrijski, potuje po tujini, otroci kraljevskega para so bili pa pri svojih roditeljih v Švici.

Dan pogreba že določen

PARIZ, 29. avgusta. AA. Čeprav dan svečanega pogreba belgijske kraljice Astride še ni določen, mislijo, da bo zanesljivo zastopal Francijo predsednik vlade Laval.

Francosko sožalje

PARIZ, 29. avgusta. AA. Predsednik republike Lebrun je poslal brzojavko belgijskemu kralju Leopoldu III. z izrazi globokega sočutja in sožalja. Vsa Francija, pravi Lebrun v tej brzojavki, se pridružuje Belgiji v njeni globoki žalosti.

Mussolini o abesinskem sporu

Zgodovinska seja italijanske vlade

Italija je odločena braniti svojo tezo do konca — Sankcije bi pomenile vojno — Izdane so odredbe glede denarnih sredstev in sirovin

Rim, 29. avgusta. Agencija Stefani poroča iz Bolzana, da se je tamkaj vršila v palači pokrajinske uprave seja ministrskega sveta pod predsedstvom **Mussolinija.** Predsednik vlade Mussolini se je najprej spomnil ponesrečenega ministra Razze in njegovih tovarišev.

Nato je Mussolini podal ekspoze o mednarodnem položaju. Izjavil je, da bo Italija zastopana na seji sveta DN 4. septembra, kjer bo italijanski zastopnik orisal abesinsko vprašanje v vsej njegovi resni stvarnosti, da bo ves svet o njem poučen. Italija bo najprej dala izjavo. Nato bo izročila obširno spomenico, v kateri bo obrazložila politično in diplomatsko zgodovino italijansko-abesinskega razmerja zadnjih 50 let. Jasno se vidi, je dejal Mussolini, **da so Italiji že od dobe ucalske pogodbe stalno priznavali prednost pri kolonijskih pravicah do Abesinije.** Tej spomenici bo priložena maloštevilna, a zato izbrana in zelo poučljiva literatura. Gre za dela angleških, francoskih in nemških piscev, ki popisujejo Abesinijo, kakršna je. To je dežela zaostalih plemen, je dejal Mussolini, privrženih suženjskemu običaju s centralno vlado, ki je dejansko ni.

Italija, je poudaril Mussolini, je odločena do konca braniti svojo tezo, svoje potrebe, svoje prizadevanje za dosego varnosti in svoje življenske interese. Vsak član vlade se mora zavedati svoje odgovornosti s stališča dogodkov, ki bi mogli nastopiti.

Mussolini je nato omenil razna mnenja, ki se zdaj slišijo na Angleškem, in dejal, da Velika Britanija nima povoda odstopiti od italijanske politike do Abesinije. Italijanska politika niti posredno niti neposredno ne ograža interesov britanskega imperija.

Fašistična vlada misli, da nobeno njeno kolonijsko vprašanje ni treba, da bi imelo kakršnekoli posledice za evropski položaj, razen če kdo želi ustvariti nevarnost nove svetovne vojne edino zato, da vrže polena pod noge velesili, ki hoče napraviti red v prostrani državi, kjer vlada suženjstvo v najgnusnejši obliki in kjer žive ljudje na najprimitivnejši način.

Kar se tiče sankcij, ki bi jih morebiti imelo skleniti Društvo narodov, izjavlja ministrski svet pred italijanskim narodom in pred drugimi narodi, da pomeni govorjenje o teh sankcijah toliko kakor kreniti na strmino, odkoder drži pot k najhujšim zapletljajem. Toda fašistična vlada se zanese, da se bo v svetu DN dobila skupina ljudi, ki se bodo zavedali svoje odgovornosti in bodo odločeni odkloniti vsak neprimeren in nevaren predlog o sankcijah proti Italiji. V vsakem primeru je fašistična vlada mnenja, da je **brezpogojno njena dolžnost sporočiti italijanskemu narodu, da so problem sankcij proučile najvišje vojaške avtoritete sedanjega sistema z vseh strani in da so že zdavnaj storjeni ukrepi proti morebitnim sankcijam vojaškega značaja.** Prav tako so glede na možnost razvoja dogodkov v bodočnosti izdani ukrepi za zagotovitev gospodarskega odpora države in prav so proučeni vsi problemi o obrambi življenskih potreb države. Prehrano zagotavlja obilna letošnja žetev. Glede industrijskih potrebščin je ministrski svet sklenil tele odredbe:

1. obvezen odstop terjatev v inozemstvu in obvezno konverzijo tujih vrednostnih papirjev in italijanskih papirjev v inozemstvu v blagajniške bone z rokom devetih let in obrestno mero 5 %.

2. Začasno omejitev dividend delniških družb, tako da nobena delniška družba prihodnja tri leta ne bo smela dajati svojim delničarjem večjih obresti kakor 6 % vloženega kapitala.

3. Uvede se davek na dividende od delnic, ne izvzemši niti delnic, ki se glase na prinosilca. Ta davek bo znašal 10 % obresti na vse delnice in slične papirje, ki se ne glase na ime in ki so jih izdale na področju kraljevine Italije, zasebne družbe ali zasebne ustanove.

4. Izdane so odredbe o potrebi nadomestkov običajnega goriva. Po določbah te uredbe bodo morala vsa motorna vozila, ki služijo skupnim transportom, rabiti nadomestek za običajno gorivo.

Pred koncem seje je pravosodni minister predlagal, da naj seja pošlje pozdrav ministru Cianu, ki je odšel kot prostovoljec v vzhodno Afriko.

Seja se je končala ob 20. Prihodnja seja vlade bo, kakor je bilo že prej nameravano, 14. septembra t. l.

O konferenci glavnega odbora JNS

objavljajo listi še nekatere zanimive podrobnosti. Tako naglašajo, da se je od 40 povabljenih oseb udeležilo seje samo 19 oseb. Svojo odsotnost so opravičili le Juraj Demetrović, Jovo Banjanin, Boško Jevtić, dr. Hanžek, dr. Pavelić in Milovan Lazarević. V glavnem se je razpravljalo o možnosti obnove delovanja JNS. V tem oziru je bilo med udeleženci **zelo malo vere v uspeh.** Večina je bila prepričana, da bo obnova stranke nemogoča, ker se je večina članov JNS že razšla.

Še v slabšem položaju so pristaši B. Jevtića, med katerimi je znaten del mnenja, da bi bilo najbolje, če bi se njih skupina zopet celotno pridružila JNS.

Splitska »Nova Doba« poroča o konferenci pod naslovom **»Rasulo JNS je potpuno«.** Naslov je pač tako jedrnat, da ni še treba kaj dodati.

Organizacija JNS v Vel. Kikindi za vstop v JRS

Bivši narodni poslanec Stevo Budišin je začel zopet organizirati tamošnje pristaše JNS. Budišin je bil namreč predsednik organizacije. S svojimi pristaši je imel več sestankov, na katerih je bilo končno sklenjeno, da vsa organizacija kompletno vstopi v JRZ.

Slovenski javnosti!

Akcija KPA za vpostavitev popolne drž. gimnazije v Murski Soboti do danes še ni rodila nikakega uspeha.

V akciji KPA so najboljši poznavalci razmer v Slovenski krajini, to je razen prekmurskega ljudstva samega kulturni in verski predstavniki slovenskega naroda in slovenske osrednje korporacije in organizacije v pikrih besedah in tako vsestransko razsvetlili potrebo po državni popolni gimnaziji v Murski Soboti, da je moral odpasti sleherni ugovor in sleherni dvom.

Odgovor na to akcijo je bil večinoma molk. Ko pa ni bil to, je naravnost presenečal, ker je pričal dobesedno ali o zavestnem ignoriranju argumentov ali o tem, da le-ti niso bili prebrani. O tem hrani arhiv KPA dokaze.

Kredit, potreben za otvoritev 5. razreda, obstoji v plači dveh ali celo samo enega profesorja, ki bi ga bilo treba v ta namen nastaviti. To je kredit, ki ga je lahko iztakniti, če že zdaj ni predviden v dvanajstinah, v kateremkoli dispozicijskem fondu. Kje je potemtakem vzrok, da se je vsa Slovenija doslej zaman borila za ta smešni začetni kredit in da je država z lahkoto našla kredit 12 milijonov Din, ki vsebuje tudi slovenski denar, za graditev dveh gimnazijskih poslopij v Beogradu — to prepuščamo v premislek slovenski javnosti, ki naj nam oprosti, če mora zaradi naše akcije deliti z nami razočaranje in smešenje.

KPA nadaljuje akcijo v tej smeri, da ministrstvo prosvete s tekočim šolskim letom otvori 5. razred na državni gimnaziji v Murski Soboti s sredstvi iz kakega dispozicijskega fonda in da se redni kredit vnese pozneje v državni proračun.

V tem smislu so v minulem tednu odposlale vse prekmurske občine in občine v ljutomerskem srezu g. prosvetnemu ministru brzojavne zahteve. Pravtako zahtevo je odposlalo 25 društev v Murski Soboti in prekmurska podeželska društva. Slovenske organizacije in korporacije, ki so doslej z nami sodelovale, so se na našo prošnjo znova pridružile borbi prekmurskega ljudstva in nam stoje z občudovanja vredno žilavostjo ob strani. aNprosili smo za nebroj osebnih intervencij, razposlali na merodajna mesta nove spomenice in v želji, da naj bi imela vsaka stvar svoje meje, pričakujemo, da bo vendar enkrat napočil oni veliki, a cenen dan, ki ga Slovenska krajina pričakuje z nestrpnostjo in gnevom že 16 let. — **Klub prekmurskih akademikov v Murski Soboti.**

Razveseljiva novost na železnicah

Beograd, 29. avgusta. 1. septembra t. l. stopi v veljavo nova mednarodna tarifa za prevoz potnikov, prtljage in ekspresnega blaga med Jugoslavijo in Italijo. Kot novost v tej tarifi se uvedejo nedeljska in prazniška potovanja z voznimi listki za tja in nazaj. Za ta potovanja so jugoslovanske in italijanske železnice dovolile 50% popusta od normalnih voznih cen. Vozni listek velja od 0. (opolnoči med petkom in soboto), dneva pred praznikom ali nedeljo do 24. ure dneva po prazniku ali nedelji (to je do polnoči s ponedeljka na torek) in sicer za brze in potniške vlake. Prekinitev vožnje ni dovoljena s temi listki. Prazniki, za katere velja poleg nedelj ta ugodnost, so: Novo leto, sv. Trije kralji (6. januar), sv. Jožef (19. marca), Vnebohod in praznik sv. Rešnjega telesa, dalje sv. Peter in Pavel (28. junija), Veliki šmaren (15. avgusta), vsi svetniki (1. novembra), Brezmadežno spočetje (8. decembra) in Božič (25. decembra). Nedeljske in prazniške listke v tem mednarodnem prometu med Italijo in Jugoslavijo bodo izdali na obeh področjih na daljave do 250 km. To pomeni, da bodo v naši državi izdajale te listke samo postaje na področju zagrebškega in ljubljanskega železniškega ravnateljstva.

Vlada je zadovoljna z opozicijo

BEOGRAD, 29. avgusta b. Iz vladnih krogov se doznava, da je vlada z delom združene opozicije zadovoljna, ker dela v duhu pomirjenja in strpljivosti ter za obnovo gospodarskega življenja v državi. V zadnji izjavi zajednice se je videlo, da je s tem dan znak, da se novih političnih zakonov ne bo izvršilo. Ko pa je vlada izjavila, da bo vrnila predlog zakona, je zopet mirno. Iz krogov, ki stoje vladi zelo blizu, se doznava, da je zakon o banovinskih samoupravah že izdelan ter da se drži večinoma smernic, ki so jih vlade Uzunovića in Srškića začrtale v okviru tega zakona.

Celje

■ **Tatvine.** V sredo je policija aretirala krojaškega pomočnika Huberta G., ki je najrajši brez posla, ker je v ponedeljek v Gosposki ulici ukradel nekemu invalidu 500 dinarjev. Invalid se je bil nekoliko zamudil v gostilni in ko je prišel iz ravnovesja je bil že tudi ob denar.

■ **Vpisovanje v šolo Glasbene Matice** v Celju bo v ponedeljek 2. septembra za vse gojence(ke) od 8. do 12. in od 3. do 6. ure v poslopju matice, Slomškov trg 10/I., v ravnateljski pisarni. Prijavite se, tudi pismeno. Podrobnosti so na tabli na hodniku v I nadstropju matice.

■ **Seja okoliškega občinskega odbora** bo nocoj ob sedmih na Bregu. Na sporedu so poročila odsekov.

■ **Za obrtne vajence.** V nedeljo 1. septembra se naj ob 8. uri zberejo vsi vajenci(ke), ki letos prvič vstopijo v celjsko strokovno obrtno nadaljevalno šolo, na dvorišču mestne narodne šole; tako tudi oni, ki bodo ponavljali prve razrede. Vajenci(ke) drugih in tretjih razredov pa se naj zberejo 29. septembra t. l. ob isti uri na zgoraj omenjenem prostoru.

Na dirkah v Monzi bo grof Trossi preizkusil prvi dirkalni avto z letalskim motorjem. Slika nam ga kaže na dirkališču

Vesti iz Italije

Železniški promet bo nadomeščen z avtobusnim

Prometno ministrstvo je izdalo vrsto ukrepov, ki se z njimi železniški promet na progi Trst — Sv. Andrej — Poreč popolnoma ukinja, na progi Kanfanar—Rovinj pa se odpravi samo potniški promet in promet s prtljago. Lokalna proga Trst—Poreč se sploh zapre, postaja v Rovinju pa se omeji in adaptira za sam tovorni promet. Nekatera sedanja postajališča se odpravijo.

To je v zgodovini železnic eden od redkih primerov, ko kaže opustiti železniški obrat. Navadno železnice vozijo dalje z ozirom na javne interese tudi še tedaj, ko postanejo nerentabilne, ker se računa na to, da bo prometa vedno več. Država železnico rajši subvencionira kakor pa opusti. V Istri pa je stvar nekoliko drugačna. Velik del pokrajine je treba za promet šele odpreti in železnici, ki sta vezali samo zapadne kraje Istre s Trstom in Puljem, sta se izkazali nesposobni za konkurenco s sodobnim prevoznim sredstvom — avtobusom. Z istim dnem, ko se zapre železnica, se iz Trsta ven otvori več avtobusnih zvez: 1. Trst — Portorose — Buje, 2. Trst-Buje—Novi grad—Poreč, 3. Trst—Buzet—Motovun—Vižinada—Poreč, 4. Umag—Buje—Oprtalj—Motovun. Avtobusi bodo vozili potnike in prtljago in blago v paketih, v kolikor bo za to prostora. Za ostalo blago in za večje tovore pa bo obstajal tovorni avtomobilski promet na progi Trst—Koper—Portorose—Buje—Motovun—Vižinada—Poreč. Avtobusna zveza bo tudi med Rovinjem in Kanfanarom.

Zanimivo pri vsej stvari je to, da si tu ne stojita nasproti železniška uprava in kako zasebno avtomobilsko podjetje, temveč prevozni sredstvi vlak in avtomobil. Železniška uprava sama je železnico nadomestila z avtomobilom, ona sama bo vršila nove vrste prevoz odnosno ga bo oddala Državnemu prevoznemu podjetju, torej ne koncesioniranemu zasebnemu, temveč javnemu podjetju.

Istra dobi s tem v marsikaterem pogledu drugačno lice.

Odkritje spomenika padlim junakom v Trstu

V nedeljo 1. septembra bo v Trstu pri svetem Justu odkrit spomenik padlim junakom iz Trsta v svetovni vojni. Pripravljajo se za to priliko velike svečanosti. Poleg zastopnikov fašistične stranke in vlade se slavnosti udeleže tudi delegatje parlamenta in senata in v Trst pride tudi sam kralj Viktor Emanuel III. Ob odkritju bo govoril slavni vojni slepec Delcroix.

Pač v zvezi s to svečanostjo so odpovedani nedeljski izletni vlaki ter odpadeta izleta v Štanjel in Postojno.

Podeželjski radio

Na seji pokrajinskega odbora Podeželskega radia dne 20. t. m. je odbor pretresal organizacijo in razvojne možnosti radia na deželi. Konstituiral se je pokrajinski odbor s pokrajinskim političnim tajnikom na čelu in občinski odbori v naslednjih krajih: Zagrad, Kojsko, Bovec, Komen, Dornberg, Podbrdo, Črni vrh, Kanal, Kobarid, Čepovan, Cirkno, Dolenje, Grgar, Idrija, Miren, Opatje selo, Sv. Križ Vipavski, Sv. Lucija, Štanjel, Temnica, Tolmin, Ajdovščina in Rihemberg ter v nekaterih furlanskih občinah. Med odborniki v posameznih občinah je tudi več slovenskih imen.

Izvajanje

Navzlic načelu, da ostane sobotni popoldan prost in posvečen nacionalni vzgoji, je izvajanje tega načela naletelo na znatne ovire in po najnovejšem dogovoru med konfederacijo trgovcev in konfederacijo trgovskih uslužbencev, so dovoljene številne izjeme, ko morejo ostati trgovine tudi v soboto popoldne odprte. Absolutna prosta pa je v vseh primerih mladina v starosti socialne in tujsko prometne razmere in dovoljuje od 6. do 21. leta. Novi dogovor uvažuje naravne, da nekateri obrati poslujejo tudi v soboto popoldne.

Ti obrati so v splošnem sledeči: hoteli, restavracije, gostilne, sanatoriji, kopališča, pivnice, kavarne, bari, prodaja sladoleda, slaščičarne, potniške, agencije, prodajalne časopisov in revij, zaloge ledu, podjetja za plakatiranje, sirarne, prodajalne goriva, mineralnih olj, bencina, pekarne in prodajalne kruha, mlekarne, trgovski obrati za konzerviranje sadja, prodajalne za zelenjavo, cvetličarne, prodaja zelenjave, olja, vina, prodaja na drobno za tekstilne proizvode, drogerije, prodaja fotografskega materiala, knjigarne, prodajalne dopisnic, zlatarne in urarne, prodajalne avtomobilov, motociklov in pritiklin, slednje samo za sestavne dele, ribarne, mesnice, prodajalne kuretine in divjačine, prodajalne jestvin in mešanega blaga, kolonialnega blaga in radijskih aparatov, slednje pa samo glede izložbe in prodaje za strokovno osebje. Iz tega je razvidno, da se dogovor ozira na vse bistvene potrebe sedanjega življenja in da bo šel trgovski promet precej nemoteno dalje.

Smrtna nesreča v rudniku

V Steklenici je v rovu plaz zasul dva rudarja — Gornjiška so izkopali mrtvega

Maribor, 29. avgusta.

V sredo se je pripetila v Steklenici pri Murskem Središču huda nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Takoj po nesreči so se razširile v okolici vesti o velikem obsegu te nesreče, sedaj pa smo doznali, da je zahtevala samo eno smrtno žrtev.

Pri kopanju v rudniškem rovu se je nenadoma sesul strop na delavce, ki so se razen dveh vsi še pravočasno rešili. Tovariši, ki so videli, da je zasulo dva rudarja, so takoj pričeli z reševalnimi deli, pa so zaradi vedno znova se rušečih zemeljskih plasti le počasi napredovali z reševalnim delom. Šele po nekaj urah so prišli do zasutih rudarjev. Žal, da je bilo že prepozno za 37letnega rudarja Štefana Gornjiška. Bil je že mrtev. Njegovega tovariša pa so hudo poškodovanega prepeljali v bolnišnico. Pokojni Gornjišek je družinski oče štirih nepreskrbljenih otrok, ki bodo težko pogrešali skrbnega očeta. To je že druga smrtna nesreča v Stekleniškem rudniku.

Samomor ali usodna nesreča

Smrten padec hudo preizkušene žene s podstrešja

Maribor, 29. avgusta.

V noči na četrtek se je v Bresternici pri Mariboru zgodila smrtna nesreča, ki je presunila tudi ves Maribor. — V Bresternico je prišla na počitnice k svoji materi Frančiška Stupanova s hčerko Marijo. Usoda je hotela, da je Marija zelo nevarno zbolela in pri bolnici so morali mati in babica prečuti cele noči. Tako tudi usodno noč. Pol ure pred polnočjo je Frančiška Stupanova nenadno odšla iz bolniške sobe na podstrešje, trenutek nato pa se je začul padec in nato obupen krik. Pogledali so in videli pred hišo na tleh Frančiško mrtvo. Zdravnik, ki je prišel kmalu nato, je ugotovil, da je mrtva.

Kakor doznavamo, je Frančiška Stupanova odšla v temni noči na podstrešje po škaf, ki je bil napolnjen z vodo. Blizu posode pa je bila velika nezavarovana odprtina, za katero Stupanova najbrže ni vedela. Ni pa tudi izključeno, da bi bila Stupanova izvršila v veliki pobitosti in duševni zmedenosti samomor, kajti dejstvi, da ležita nejna hčerka Marija in pa tudi njen mož Franc na smrtni postelji, sta ubogo ženo docela potrli.

Strah pred medvedom

in divjimi merjasci, ki so se pojavili na Menini planini in na Krvavcu

Kamnik, 29. avgusta.

Iz lovskih krogov poročajo: Na Menini so se pojavili divji prešiči, na Krvavcu pa gospodari medved. Vsako leto prejme oblast pritožbe in prošnje prizadetih posestnikov, ki zahtevajo, da se nekaj ukrene proti nevarnemu škodljivcu. Medved je že na več krajih, zlasti pa na Menini, raztrgal par desetin ovc, da so se morali nekateri posestniki odpovedati ovčjereji in s tem vsaj skromnemu zaslužku, ki jim ga nudijo planine.

V sredo zjutraj je zopet posestnik Franc Čevka iz občine Kamniške Bistrice našel na planini Košutni pod Krvavcem raztrgano ovco, poleg njega v zemlji različne odtiske medvedovih šap. Zmanjkali sta še dve ovci, ki ju je medved pognal daleč s planine in ju v samoti pobil. Na Krvavcu so zasledili medveda že pred dvema mesecema, potem pa je neznano kam izginil in se zdaj vrnil. Krvoločnega kosmatinca so že lani preganjali na Jezerskem in na Menini. Iz tega je videti, da se mrcina klati po vsej dolžini Kamniških planin in naglo seli iz kraja v kraj. Najrajši pa je menda na Menini, kjer so mu pred štirimi leti ustrelili tovariša.

Posestniki v Tuhinjski dolini pa se morajo razen s kosmatincem boriti še z drugo nadlogo, ki jim povzroča še več škode. To so divji merjasci, ki rijejo po poljih za krompirjem in lomijo koruzna stebla, da pridejo do slastnih storžev. Videli so jih že na več krajih, toda kljub zasedam in zasledovanju jim ne morejo do živega.

Neurje s strelo v mirenski dolini

V Pečicah je dvema pogorelo vse do tal

Trebnje, 29. avgusta.

Te dni so se zbrali nad mirensko dolino črni oblaki. Silen vihar je pustošil posebno v okolici Št. Ruperta. Podiral je kozolce, stresal s hiš opeko in podiral celo drevesa. Tako je v grajskem gozdu pri Veseli gori padlo nad 40 smrek. Škoda je ogromna, posebno v sadovnjakih in po vinogradih.

Med viharjem pa je udarila tudi strela v gospodarsko poslopje Jožeta **Vrane** v Pečicah pri Sv. Križu. Ogenj se je mahoma razširil in objel tudi sosedna poslopja posestnika Franca **Hrovata**. Domačiji sta v dobri uri pogoreli do tal. V ognju je poginilo tudi 5 glav živine. Na pomoč so prihiteli gasilci od Sv. Križa in Sel, vendar pa je bilo gašenje težavno, ker so bili vaški vodnjaki prazni. Strela je poškodovala tudi Hrovatovo ženo, ki se sedaj zdravi. Pri gašenju pa bi se skoro ponesrečil reševalec Štrukelj Matevž, ki je v višini 15 do 20 m omahnil in se med padcem vjel za neki drog, kar ga je rešilo smrti v ognju. Oba gospodarja trpita veliko škodo, saj jima je požar poleg poslopij uničil tudi ves letošnji pridelek. Zavarovalnina je neznatna.

Dnevi hudih nesreč

Ljubljana, 29. avgusta.

Silvester Srčej, 16 letni delavec iz Gorja na Gorenjskem, je v sredo obsekoval hraste. pri tem pa mu je nenadoma zmanjkalo tal pod nogami. Zlomila se je veja. Padel je z višine na tla in dobil težje notranje poškodbe. — Marico Janežič, 5 letno hčerkico mizarja iz Most je v četrtek v Povšetovi ulici na Kodeljevem podrla s kolesom neka služkinja. Dekletce je padlo tako nesrečno, da si je zlomilo desno nogo. — Djordje Mitrović, 57 letni železniški uradnik z Bolgarske ceste 32 je pri cerkvi Srca Jezusovega postal včeraj žrtev kolesarja, ki ga je v divjem diru podrl po tleh. Pri padcu si je zlomil levo roko, med tem ko jo je neznani brezvestni kolesar urno popihal. — V sredo je na Sv. Petra cesti nekdo brez povoda napadel 39 letnega Ferdinanda Učakarja iz Hrastnika, brezposelnega delavca, brez stalnega bivališča in ga oklal z nožem po levi strani obraza. Poškodba je precej nevarna. — Pod voz je prišel včeraj ob 10.20 na Tyrševi cesti blizu železniškega prelaza Danilo Zelen. Peljal se je s kolesom. Pri padcu je dobil hudo poškodbo na glavi. — Desnico si je zlomil pri padcu po strmini 12 letni sin rudarja iz Kisovca pri Zagorcu. — Ivan Bartol, 34 letni sin kočarja z Loškega potoka, je včeraj padel z drevesa in si pri tem zlomil levo roko.

Tajna ponarejevalnica kovancev

V Ptuju kroži še vedno ponarejen denar

Ptuj, 29. avgusta.

Kot je »Glas naroda« že dvakrat poročal, so se pojavili v Ptuju in okolici prav dobro ponarejeni petdesetaki, tako da jih je na pogled le težko ločiti od pravih.

V torek sta hoteli poravnati pri trgovcu Kreftu v Ptuju dve okoliški kmetici neke račune. Pri tem pa je trgovec ugotovil pri vsaki 20dinarski falsifikat. Izpovedali sta, da sta kovanca pravkar iztržili na trgu za prodano sadje. Pri prevzemu denarja iz ročne blagajne pa je drogerist Poberaj ugotovil 10dinarski falsifikat.

Vsi kovanci so zelo dobro ponarejeni.

Vse kaže, da kroži v tuk. okolici precej ponarejencev, ki izvirajo iz tajne ponarejevalnice, najbrže iz ptujske okolice.

Novi kino „Sloga"

Nudil bo le izbrana filmska dela odlične kakovosti

Ljubljana, 29. avgusta.

Žalostno poglavje nekdanjega »Kina Ljubljanski dvor«, se je končala z dnem, ko ga je prevzelo Narodno železničarsko glasbeno društvo Sloga v svojo upravo. Ljubljanska filmska publika se bo prav kmalu prepričala, da so vrli naši Slogaši zastavili vse svoje sile in žrtvovali mnogo denarnih sredstev, da zabrišejo zadnje sledove za nekdanjimi časi, ko so se predvajali v tem kinu le manjvredni filmi. Že nad 14 dni dela na temeljitem popravilu kinematografa cela vrsta obrtnikov raznih profesij. Vsi prostori bodo nanovo preslikani, prepleskani, vsa električna razsvetljava moderno preurejena, tako, da bo napravil ves kino najelegantnejši vtis na slehernega obiskovalca. Ravnotako so šli v zasluženi pokoj stari projekcijski aparati in ž njimi vred nekdanja zvočna aparatura. Slogaši so si nabavili nove najmodernejše projekcijske aparate in kupili najboljšo zvočno aparaturo, kakršne doslej še nismo imeli na Balkanu. O odlični kvaliteti nove zvočne aparature, ki jo bo postavila svetovno znana družba Philips, naj priča dejstvo, da je družba montirala pred nedavnim časom slično aparaturo na slovitem francoskem veleparniku »Normandie« in da imajo takšno aparaturo največja kinogledališča v Londonu, Amsterdamu itd.

Tudi v akustičnem pogledu bo nova dvorana preurejena, opremljena z lepimi zavesami, kar bo po mnenju strokovnjakov zelo ugodno vplivalo na reprodukcijo zvoka.

Novi kino »Sloga« bo tedaj nedvomno eden najmodernejših in najelegantnejših kinogledališč v Ljubljani, v ponos našemu mestu in v veselje filmskega občinstva.

Filmski program bo poleg najnovejšega zvočnega tednika, lepih kulturnih in poučnih filmov, krasnih žaloiger nudil le izbrana filmska dela odlične kvalitete. Uprava kinematografa si je zasigurala posebno kopijo zvočnega tednika, tako da bodo posetniki Kina »Sloge« videli najnovejše svetovne dogodke v sliki in v tonu istočasno kot publika v kinematografih naših glavnih mest Beograda in Zagreba. — Kljub dejstvu, da uprava Kina Sloge nikjer ni štedila in napravila vse, da bo novi Kino ustregel v vsakem pogledu željam najbolj razvajenega občinstva bodo cene nizke, da bo reden poset tega elegantnega kinematografa mogoč najširšim in tudi neimovitim slojem. O cenah in o sporedu v letošnji sezoni bomo priobčili prihodnjič kaj več.

Morje so pripeljali v Ljubljano

Prav vsega Jadrana seveda niso izpumpali, ker ga morajo pustiti vsaj nekaj za tujski promet in pa, kar je glavno, za pridelovanje soli. Brez morja bi namreč prišli ob službo in zaslužek vsi nastavljenci monopolske uprave, oddelka za sol, ki noč in dan stražijo, da kdo ne ukrade kake kapljice morja in ne oškoduje države. Zadeva ni tako enostavna in preprosta z morjem, saj se spominjate, kakšne sitnosti in preglavice so imeli v Indiji, kjer imajo še dosti več morja, z Ghandijem, ko je kar sam na svojo roko hotel prešati sol iz morja. Zakon, paragraf in basta!

Jadranskega kongresa v Ljubljani se pa udeleže tudi zastopniki prav vseh vrst, rodov in plemen morskega prebivalstva. Ložirali bodo na velesejmu, saj uprava velesejma z blagohotno naklonjenostjo uvažuje tudi druge kongrese in navozi slame po pavilionih za prenočevanje. Še kurnike in kletke svojim p. n. gostom postavi, če žele prireditelji. In ker je direktor velesejma g. dr. Dular tudi velika glava pri JS, je s posebno protekcijo poskrbel, da bi se tudi morsko prebivalstvo v Ljubljani počutilo kakor doma. In nas tudi podučil, kako je prav in narobe. Narobe smo namreč doslej v Ljubljani sprejemali goste iz morja, ki po prevratu znatno množe naš tujski promet. V mestnem tujskoprometnem svetu pač nimamo pravih strokovnjakov in smo s svojo postrežbo po stari navadi hudo pretiravali. Kar z oljem smo jih gostili, ko so vendar skromni in zadovoljni s samo slano vodo. Take juhe je sicer dosti po Ljubljani, toda ni pripravljena po jadranskem receptu. Za zastopnika iz morja moramo torej pripraviti tudi morsko vodo.

V dolgem paviljonu G na velesejmu je direktor g. dr. Dular uredil pravi hotel. Mnogo je že videl sveta in razume to stvar. Hotelski hodnik je dolg 27 m, ob njem so pa večje in manjše sobice, opremljene z vsem morskim komfortom. Na višku moderne tehnike je seveda tudi ventilacija, ki menja in čisti »zrak« oziroma morsko vodo neprestano. Preproge so že včeraj pripeljali iz morja. So originalni in kapricasti ti zastopniki in hočejo za preprogo samo pravo kamenje iz svoje domovine. Pa smo pri prevozu tega kamenja spet videli, kako krvavo je upravičen vzklik vesoljne naše mile domovine: Zahtevamo zvezo z morjem! Avto s kamenjem se je na razorani cesti ustavil in so mu morali iz Ljubljane poslati pomoč.

Morje smo pa danes dobili po železnici. Samo 42.000 l ga potrebujemo in bi ga na velesejmu gotovo zmanjkalo, če bi bil cviček. V teh 42.000 l morja je pa menda tudi ogromna količina soli, ki zanjo monopolska uprava ne sme biti oškodovana nikakor in nikoli. Urejena država smo in spoštujemo zakon! Stvar se je pravilno pričela vleči. Uvidevnost je zmagala in velesejmska uprava je dobila izjemno dovoljenje, da železnica morsko vodo brezplačno zvozi iz Ljubljane nazaj na Sušak. Tako torej, kakor velja za tujski promet in letoviščarje, za kongrese, razstave, velesejme in druge splošnokoristne prireditve. Odgovornost je bila pa vendar prevelika. Pomislite na tatvine, defravdacije, utaje, tihotapstva in podobne nerednosti, ki so na dnevnem redu. Kaj bi se zgodilo, če bi ob zaključku manjkalo liter morske vode!.. In spet se je pričel križev pot intervencij JS, razstavnega odbora in da morje ostane kar v Ljubljani. Toda ne velesejma. Pa je spet zmagala uvidevnost, za vedno. Uničeno bo ob prisotnosti komisije finančnih organov kot zastopnikov monopolske uprave, oddelka za sol.

Tako nam je končno zajamčen obisk zastopnikov morskega prebivalstva vseh slojev. S tako množico se še nikdar ni moglo pobahati nobeno mesto Srednje Evrope! V morski vodi bomo predvsem občudovali prav vse zastopnike Jadrana, ki jih drugače s poželjivostjo prejemamo v olju. Sardela, skuša, jegulja, zobatec, komarča, kamjac, raža, drhtalica, morska mačka in konjiček ter celo strašni morski volk nas obiščejo z družinami. Seznanili se bomo z raki najrazličnejših vrst, kakor so obalni rak, kutica, impozantni jastog, rarog in babica, nadalje z iglokožci, namreč z morskimi zvezdami, ježi in trpi, a tudi s sipami, hobotnicami in polipi ter najrazličnejšimi školjkami in polži, črvi, ki bo med njimi tudi morska miš, posebno zanimive bodo pa korale, lasulje in morska peresa, ki jih imamo navadno za čudovite morske rastline. Vse to bo pa živo in dobre volje, da bomo videli njih šege in navade na dnu morja čisto od blizu, saj se nič ne ženirajo!

Dnevni dogodki

× **Današnji številki smo priložili položnice. Prosimo vse naše naročnike, da nam naročnino za mesec september nakažejo vsaj do 10. septembra. Ostale, ki imajo naročnino poravnano, pa prosimo, da položnico prihranijo za bodoča nakazila ali naj jo izročijo svojim prijateljem in znancem, ki se bodo gotovo tudi radi naročili na list. Vse zamudnike zopet prosimo, da nam zaostalo naročnino nakažejo čimpreje. Vse čitatelje in naše prijatelje prav posebno prosimo, da izkoristijo vsako priliko za propagando in nabiranje novih naročnikov. Mi smo storili vse, da damo slovenski javnosti cenen in neodvisen tisk, naše skupno delo pa bo rodilo uspehe samo tedaj, če VSI naši naročniki žrtvujejo le nekaj časa in truda, in pridobijo vsaj še po dva nova naročnika. Ta naša prošnja gotovo ni pretirana in nam je gotovo nihče ne bo odrekel. V septembru torej vsak še po dva naročnika. V imenu dobre stvari vsem že v naprej prav prisrčna zahvala! — »Glas naroda« — uprava.**

× **Nacionalna ura.** G. dr. Pavlaković Vladimir iz Zagreba predava o naših izseljencih v Nemčiji ob 19.30.

× **Kongres pravnikov v Beogradu.** Za letošnjo skupščino kongresa pravnikov v Beogradu v dneh 22. do 24. septembra t. l. se vrše velike priprave. Spomenica se že tiska in bo razposlana vsem članom kongresa začetkom meseca septembra. Z odlokom predsedništva ministrskega sveta je odobren dopust državnim uradnikom. Prometno ministrstvo je odobrilo 75 odstotni popust na vseh železnicah in parobrodih v državni režiji. Popust velja za vse proge (za potovanje v Beograd in nazaj, ter za izlete) od 20. septembra do 4. oktobra t. l. Člani kongresa naj kupijo na odhodni postaji na podlagi kongresne legitimacije vozni listek do Beograda s 75 odstotnim popustom od normalne vozne cene in legitimacijo rdeče barve št. K — —14. Na podlagi potrdila kongresnega odbora na tej železniški legitimaciji št. K — 14 o udeležbi na kongresu, ter s kongresno legitimacijo se bodo lahko kupovali vozni listki s 75 odstotnim popustom tudi za poljubno število izletov in za poljubne razdalje ter za povratek. Kongresne legitimacije bodo vsem prijavljenim članom kongresa pravočasno razposlane. Prijave in članarino sprejema za svoje člane društvo »Pravnik« v Ljubljani do 1. septembra t. l. (kakor je bilo že objavljeno).

V vsako slovensko hišo dober, neodvisen in najcenejši slovenski dnevnik!

× **Dopust za kongres pravnikov.** Predsednik ministrskega sveta dr. Milan Stojadinović je odobril, naj se državnim uslužbencem iz vseh ministrstev, ki bi se hoteli udeležiti kongresa pravnikov, dovoli potrebni dopust od 20. septembra do 4. oktobra t. l. in da se naj ta dopust ne všteje v redni letni dopust.

× **Nedeljske (prazniške) povratne karte.** Z 31. avgustom t. l. se uvedejo na progah jug. drž. železnice nedeljske in prazniške povratne karte po vozni ceni, znižane za 50 odstotkov, za otroke od 4. do 10. leta starosti pa za 75 odstotkov. Te karte veljajo samo za II. in III. razred potniških vlakov. Podrobnejše informacije o uporabi teh kart morejo potniki dobiti pri vseh potniških blagajnah železniških postaj.

× **»Službeni list«** prinaša v svojem 69. kosu z dne 27. t. m.: 1. ukaz o pripojitvi občine Celje in okolica k mestni občini Celje, 2. popravek zakona o proračunskih dvanajstinah, 3. uredbo o zmanjšanju doklad uradnikom državne izseljeniške službe v breme izseljeniškega fonda, 4. dopolnitev k uredbi o dokazu izobrazbe za opravljanje gostilniških obrtov, 5. razpis: pojasnilo o carinjenja prašičjih ščetin pri izvozu, 6. postavitev zapornic ob cestnih prehodih, 7. pristop šerifske vlade (Maroko-francoski pas) k bernski konvenciji za zaščito, literarnih in umetniških del, 8. pristop Turčije k mednarodni konvenciji k filokseri, 9. pristop Mehike k mednarodni konvenciji o odškodnini za brezposelnost o brodolomu, po Švedski, 11. mednarodna konvencija o opiju in zapisnik — pristop republike Kostarika, 12. odločbe občne seje državnega sveta četrtemu odstavku § 247 zakona o drž. prometnem osobju in čl. 4. in 3. zakona o dobrovoljcih, 13. naredba, s katero se dopolnjuje naredba o prevažanju čebel na ajdovo pašo, 14. naredba o obveznem preizkušanju moštnih tehtnic aksholometrov in ebuliskopov, 15. odločba o sejmskih in tržnih pravicah v kranjskem srezu, 16. objave banske uprave, o pobiranju davščin v občinah Ig. Leskovec, Loznica, Novo mesto, 17. razne objave iz Službenih novin. V prilogi je objavljeno rešenje ministra za trgovino in industrijo, s katerim dovoljuje Ljubljanski Kreditni banki odlok plačil na 6 let, prevedbo valorizacije, določitev obrestne mere, emisijo prioritetne glavnice do 20 milijonov dinarjev in finančne olajšave.

× **Kamniška gasilska župa,** ki jo že dolga leta vodi bivši poslanec g. Anton Cerer, je brez dvoma ena najagilnejših v naši banovini. Tega se je dobro zavedalo tudi gasilno društvo v Rakitovcu v občini Tuhinju in doprineslo lep dokaz požrtvovalnega dela. Pod vodstvom agilnega načelnika g. Antona Žiberta so spomladi vaščani in člani društva pričeli graditi lep in prostoren gasilski dom, ki so ga preteklo nedeljo otvorili ob prisotnosti gasilcev iz Kamnika, Morauč, Lukovice in Šmartina. Slovesen akt otvoritve je izvršil župni načelnik g. Cerer. Dom je res lepa in velika stavba z ličnim odrom za gledališke predstave. Vrlim gasilcem vsa čast!

× **Banovinska šola za glasbila.** Na Državni tehniški srednji šoli v Ljubljani obstoji tudi **Banovinska šola za glasbila.** Učenci se učijo samostojno izdelovati citre, gitare in violine. Poleg praktičnega pouka v šolskih delavnicah dobijo učenci tudi vso potrebno teoretično strokovno izobrazbo in se učijo sviranja. Šola traja tri polna šolska leta s podnevnim poukom. Izpričevalo završnega izpita velja kot dokaz predpisno dovršene učne dobe in ima značaj pomočniškega izpričevala za rokodelski obrt izdelovalcev glasbenih instrumentov. V prvi letnik banovinske šole za glasbila se sprejemajo učenci, ki so dovršili vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole ali šest razredov osnovne šole in imajo najmanj 14 let starosti. Vpisovanje v prve letnike bo 2. in 3. septembra.

× **Natečaj za spomenik viteškemu kralju Aleksandru I., Zedinitelju.** Razpisan je natečaj za spomenik blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I., Zedinitelju v Novem Bečeju. Spomenik mora predstavljati blagopokojnega kralja Aleksandra I. kot vodjo naroda. Interesenti se opozarjajo, da se požurijo z osnutki, ker poteče termin natečaja že 30. prihodnjega meseca. Vse potrebne informacije daje članom Društva likovnih umetnikov v Ljubljani tajnik France Goršé, Gosposvetska cesta št. 13, Kolizej.

× **Tečaj za diagnostiko in terapijo raka** priredi s pomočjo kralj. banske uprave Jugoslovensko društvo za proučavanje in zatiranje raka, pododbor Ljubljana, od 23. do 25. septembra t. l. Tečaj bo teoretičen in praktičen. Pri njem bodo sodelovali kot predavatelji slovenski in zagrebški strokovnjaki. Natančen program dobi vsak zdravnik pri društvu, **Ljubljana, Stara pot štev. 3 (ženska bolnica).** Prijave za udeležbo se sprejemajo tudi tam.

Samo 40 par

stane posamezna številka našega lista onega, ki nakaže upravi mesečno Din 12·-

× **Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda** opozarja vse podružnice, da se udeleže vsi delegati in kolikor mogoče veliko število članov jubilejne skupščine, ki bo 15. septembra. Skrb vseh pravih rodoljubov bodi, da dostojno proslavimo 50 letni jubilej družbinega dela za svobodo in kulturni napredek našega naroda.

× **Popravne izpite** iz višjega tečajnega izpita na II. drž. real. gimnaziji v Ljubljani so naredili: Arnšek Janko in Grajžar Anton iz obče zgodovine in zemljepisa, Korošec Karel in Krašovec Franjo iz narodnega jezika, Ponikvar Rafael (francoščina, Prohinar Silva, Seebacher Brunhilda, torija, Benedetič Marija, Pavlica Andrejina, Prohinar Silva, Seebacher Bruhilda, Seneković Bogomila (vsi iz narodne zgodovine), Dostal Marko iz obče zgodovine in narodnega zemljepisa, Šepec Edvard (narodna zgodovina) in Zupanič Draga (narodna zgodovina).

Za koroški narodni tabor, ki bo v nedeljo 1. septembra na Poljani pri Prevaljah, je odobrena polovična vozna cena na državnih železnicah. Karte veljajo 7 dni (do vštevši 4. septembra). Obenem naznanjamo, da bo na prostoru, kjer se bodo svečanosti vršile, povsem priskrbljeno za prehrano tudi velikih množic.

× **Propaganda za konzum morskih rib** izvede uprava ljubljanskega velesejma v okvirju jadranske razstave od 5. do 16. septembra. Morska riba je zdrava, tečna in cenena hrana. Treba bo pač še nuditi konzumentom ribe po nižji ceni, kot dosedaj in preskrbeti za hiter in ribam odgovarjajoč prevoz. Prav potrebni pa so tudi tečaji za pripravo morskih rib, na kar opozarjamo agilno Zvezo gospodinj. Na vinskem oddelku velesejma se bodo zvečer pripravljale na različne načine najraznovrstnejše morske ribe. Posebna specialiteta pa bodo ribe, pečene na žaru. V tem so mojstri zlasti ladijski kuharji. Na prošnjo uprave velesejma bo poslala Jadranska plovitba enega svojih najboljših ladijskih kuharjev v Ljubljano na velesejem, kjer bo pekel, cvrl in kuhal ribe. V Zagrebu je bilo spomladi toliko sladkosnedežev, da so dnevno pojedli preko 700 kg morskih rib. Poskrbljeno je, da bodo cene nizke in vsem dostopne.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Petek, 30. avgusta. **Katoličani:** Roza Limanska. **Pravoslavni:** 17. avgusta, Miron, muč.

DEŽURNE LEKARNE V LJUBLJANI

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; **Hočevar,** Celovška cesta 62; **Gartus,** Moste, Zaloška cesta 18.

* **Drž. konservatorij in šola Glasbene Matice** ljubljanske sta zavoda, ki uživata pri nas pa tudi v celi državi najlepši sloves. Nad 700 gojencev je v minulem šolskem letu vživalo pouk na obeh zavodih, na katerih sodeluje 48 odlično izprašanih in kvalificiranih učnih moči pod vodstvom ravnatelja Julija Betetta. Vsi predmeti, ki so se učili v minulem letu, se uče tudi v novem šolskem letu. Vpisovanje se vrši od ponedeljka dalje, to je 2. sept. Na šoli je vpisovanje do 4. sept. dnevno od 9.—12. in od 15.—17. ure, na konservatoriju pa do 7. sept. od 9.—12. dop. Šola začne z rednim poukom 5. odnosno 7. sept., konservatorij pa 16. sept. Starše prosimo, da vpišejo svoje otroke točno v terminu, da tako omogočijo nemoten pouk.

* **Radi tlakovanja** sv. Petra ceste bo del sv. Petra ceste, to je od Fügnerjeve ulice do Jegličeve ceste za promet okoli 14 dni zaprt.

* **Naknadno vpisovanje v I. razred strokovne nadaljevalne šole za mehansko-tehniške obrti na Ledini v Ljubljani** bo v nedeljo 1. septembra od 8. do 12. ure v prostorih osnovne šole na Ledini, Komenskega ulica 19. Učenci naj prinesejo k vpisu zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in znesek Din 22·—. Vpisovanje v II. in III. razred bo koncem septembra t. l. — Upraviteljstvo.

* **V razburjenosti so pozabili gasiti.** Na Starem trgu 11 je v trgovini z barvami Draga Franza nenadoma nastal majhen ogenj, ki je zelo razburil ljudi, tako da ni nihče pomislil na gašenje. Poklicali so gasilce, ki so ogenj z nekaj curki vode v desetih minutah pogasili.

* **V nedeljo dne 1. septembra** ob 16. uri vrtna prireditev društva »Tabor« na vrtu restavracije »Pri Levu« s pestrim programom. Poleg društvenega mešanega pevskega zbora sodelujeta tudi moški zbor »Bežigrajskega društva« ter mešani pevski zbor društva »Soče«. Ker je čisti dobiček prireditve namenjen v človekoljubne namene, javnost na prireditev vljudno vabimo. — Odbor.

»Prisluškovalni« aparat, kakršnega uporablja obramba proti letalom. Aparat »sliši« brnenje sovražnih letal, ki so več tisoč metrov skriti nad zemljo za oblaki.

* **Leon Fajfar v učiteljskem zboru »Glasbene Matice.** V učiteljski zbor šole Glasbene Matice ljubljanske vstopi s 1. sept. t. l. g. Leon Fajfar, absolvent mojstrske šole drž. konservatorija v Pragi. Gospod Fajfar je dosegel najvišjo možno glasbeno izobrazbo v tujini in bo vse svoje izvrstne moči posvetil kot violinski učitelj na šoli in konservatoriju slovenski mladini pa tudi našemu koncertnemu življenju. Pisarna šole Glasbene Matice in drž. konservatorija sprejema gojence za njegove razrede.

* **Zoološko društvo »Noe«** otvori v soboto svojo tretjo sezonsko zoološko razstavo na vrtu v Šelenburgovi ulici 6.

Kaj je vse novega v Mariboru

△ **Za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru v Mariboru** so darovali: Franja Škerbinc, Trnje 64 Din, Viktor Hausmaninger, Maribor 55 Din, dr. Jan Sedlaček, Radenci 50 Din, Kurt Reiser, Maribor 50 Din, uslužbenci Nabavljalne zadrge v Mariboru 1890 Din, Prva hrv. štedionica, Maribor 1600 Din, zdravilišče Topolščica 950 Din. upokojenci Mestne hranilnice 800 Din, hotel »Orel«, Maribor 200 Din, Nabavljalne zadruge v Mariboru 1890 Din. Prva Din, Beiersdorf & Co., Maribor 1500 Din, Zelenka & Co., Maribor 1210 Din, »Oetker«, Maribor 500 Din, »Zora«, Maribor 500 Din, delavstvo kartonaže Benčina in drug 200 Din, Močivnik in drug ,Maribor 123 Din Hvala in posnemajte!

„Glas naroda" je last zadruge, pristop je mogoč vsakomur, zato je „Glas naroda" imovina vsega naroda Naročajte, oglašajte in širite lastno glasilo, da bo sleherni Slovenec po nizki ceni užival sadove našega skupnega dela in truda

△ **Iz gledališča.** Za prihodnjo gledališko sezono je uprava Narodnega gledališča v Mariboru angažirala gdč. Branko Rasbergerjevo, ki je že kot debutantka v »Scampolu« mariborski publiki izredno ugajala. Nadalje je angažiran za nekaj gostovanj režiser Peter Malec, stalen gost našega gledališča pa bo ljubljanski igralec Kralj. — Za začetek sezone študirajo Dostojevskega »Bratje Karamazovi« ter opereti »Cigan baron« in »Ples v Savoju«.

△ **»Pod kraškim latnikom«** bo v nedeljo, 1. septembra pri Grmeku v Studencih prireditev Nanosa. Na sporedu bo mnogo lepega in veselega, zato naj nihče ne izostane!

△ **Obmejna Koroška kliče!** Udeleženci iz Maribora se odpeljejo na velik narodni tabor, ki bo to nedeljo 1. septembra na Poljani pri Prevaljah, v nedeljo z vlakom ob 5.44 z glavnega kolodvora. Ob tej priliki veljajo že izletniške karte in stane vožnja v obe smeri samo 24 Din. Povratek z večernim vlakom, ki dospe v Maribor ob 20.30.

△ **Prihodnji Putnikovi izleti z avtobusom.** Dne 6. septembra do 8. septembra Maribor-Dunaj, odhod ob 5. uri, 5. septembra Maribor-Gradec, odhod ob 7.30, 8. sept. Maribor-Rogaška Slatina odhod ob 6. uri, nedelja 15. sept. Maribor-Logarska dolina odhod ob 5. uri, 26., 27., 29. in 30 sept. Maribor-Maria Zell odhod ob 5. uri. — Vse nadaljnje informacije, prijave in nabava valut (šilingov) pri Putniku, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

△ **Gremijalna trgovska nadaljevalna šola v Mariboru.** Vpisovanje v vse razrede bo v nedeljo, 15. septembra od 10. do 12. ure pri šolskem vodstvu na Zrinjskega trgu št. 1, I. nadstropje, vrata 31. K vpisovanju naj prinese vsak učenec oz. učenka rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, dve izpolnjeni redovnici in potrdilo o vplačani šolnini. Pismeni ponavljalni, sprejemni in drugi izpiti pričnо v ponedeljek, 16. septembra ob pol 17. uri. Ustni izpiti bodo v torek in sredo 17. in 18. sept., vsakokrat od 15. ure dalje. — Reden pouk se prične v četrtek, 19. septembra ob 15. uri. Ostale informacije zvedo učenci in gospodarji v šoli.

△ **Pretep.** V neki tukajšnji tekstilni tovarni sta se včeraj popoldne stepla tkalec Franc Šprajcer in delavec Albert Frančeškini. Slednji je v razburjenosti Sprajceria vrgel s tako silo ob tla, da si je hudo poškodoval glavo. Šprajcer je moral v bolnišnico, kjer so mu zdravniki zašili rano.

△ **Aretiran cigan.** Včeraj proti večeru so tezenski orožniki aretirali v neki gostilni na Tržaški cesti cigana brusača Josipa Bajsa, ki je plačal zapitek s ponarejenim 50 dinarskim kovancem. Ker cigan ni vedel povedati kje je dobil falizfikat, so ga orožniki predali sodišču.

△ **Karambol.** V Turnerjevi ulici sta včeraj popoldne trčila avtomobil nekega Mariborčana in z gramozom težko naložen voz. Posledico trčenja je občutil samo konj, ki mu je avtomobil ranil obe zadnji nogi.

△ **Ukradena obleka.** Učiteljici Vidi Vesnaverjevi je neznan tat ukradel iz predsobe v Barvarski ulici še skoraj nov siv damski plašč vreden 1000 Din. — Železničarskemu inženerju Vanjeku na Kamniški cesti pa je neznani storilec ukradel hlače in suknjo v vrednosti 1200 Din. Obe tatvini sta prijavljeni policiji.

△ **Vsi, ki nameravate na Koreški tabor** se prijavite najkasneje do sobote 31. avgusta do 14. ure pri »Putniku« na Aleksandrovi cesti. Prijave so nujno potrebne zaradi ugodnejšega potovanja. Iz Maribora bo namreč vozil tudi drugi del rednega koroškega vlaka, ki bo imel postanek med postajama Prevalje - Holmec, tako, da bo pot na Poljane čim krajša. Ker se bo v nedeljo zgrnil na Poljanah ves nacionalni Maribor, pohitite s prijavami!

Dajemo VSE, zahtevamo pa tako MALO: Plačajte naročnino redno, pridobite nam vsak vsaj dva nova naročnika in storili bomo vse, da boste z nami še boli zadovoljni

△ **Padec z drevesa.** Včeraj popoldne je pri nabiranju sliv padla z drevesa 11letna delavčeva hčerka Pavla Poševa v Razvanju. Pri padcu si je poškodovala občutno glavo in si nalomila levo roko. Reševalci so jo pripeljali v mariborsko bolnišnico.

△ **Zaradi pričakovane velike udeležbe** koroškega narodnega tabora na Poljani pri Prevaljah 1. sept. tako iz Maribora kakor iz vse Dravske doline prosi akcijski odbor za organizacijo udeležbe direkcije državnih železnic v Ljubljani, da naj da dne 1. sept. v promet izredni izletniški vlak na progi Maribor-Prevalje z odhodom iz Maribora okrog 7. ure zjutraj in s povratkom iz Prevalj ob 19. zvečer.

△ **Kino Union.** Danes **»Regina«,** film nepozabne lepote, katerega vsebina je prekrasna ljubavna pesem. V glavni vlogi Luise Ulrich, Adolf Wohlbrück in Olga Čehova.

△ **Grajski kino:** Danes izborna veseloigra **»Uživaj življenje«.** Krasni naravni posnetki zimski sport. V glavni vlogi komorni pevec Leo Slezak. — V soboto otvoritev nove sezone z velefilmom **»Pot v srečo«.** Poul Horbiger in Luise Ulrich.

Radio

Petek, 30. avgusta.

Ljubljana: 12.00 Iz operet (plošče), 12.4[illegible] Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Znani napevi znanih oper, radijski orkester — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Slike iz narave, radijski orkester — 19.00 Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Domače narodne — 22.00 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Domače narodne (nadaljevanje).

Zagreb: 20.00 Kitare — 20.30 Vokalni koncert — 21.00 Orkester na pihala.

Beograd: 20.00 Narodne pesmi — 21.00 Prenos iz Zagreba.

Gospodarstvo

Čuvajmo koristi hmeljarjev

„Po čem bo hmelj?"

Žalec, 29. avgusta.

V »Slovencu« je v nedeljo dne 25. t. m. izšel članek z naslovom »Po čem bo hmelj?« Ne vemo, kdo je članek napisal. Da ga ni napisal prijatelj hmeljarjev, se vidi že iz tega, ker pravi med drugim, da je »ponesrečen nastop tržnega nadzornika takoj v začetku zmanjšal povpraševanje, kar more biti v prid gibanju cen«. Ker se pa v članku ne pove, v čem je bil »ponesrečen« nastop, hočemo o stvari spregovoriti nekaj besed.

Kakor je javnosti že znano je banska uprava imenovala za tržnega nadzornika sreskega kmetijskega referenta g. Werniga iz Celja. On je povabil k sebi v Celje inozemske trgovce, domače trgovce, hmeljarje pa je sklical k posvetovanju v Žalec. Vsem je pojasnil, da je imenovan za tržnega nadzornika in **da ne bo dopustil, da bi se trgovina razvijala v pravem kakor lansko leto, ko je bil naš hmeljar oškodovan za 30 do 40 milijonov dinarjev.** Povedal je jasno, **da ne smejo trgovci licitirati v svojih ponudbah cene navzdol, ampak, da morajo kupovati po cenah, ki bodo v skladu s cenami na inozemskih hmeljskih tržiščih.** Stavil jim je predlog, naj bo cena našega hmelja, ki v barvi in kakovosti popolnoma nič ne zaostaja za žateškim in najboljšim nemškim hmeljem, za 20% nižja nego žateška in da naj pod to ceno ne kupujejo. Poudarjal je, da uporabi vsa sredstva, da se spravi hmeljska trgovina na ono zdravo podlago, kakor je bila nekdaj. Opozoril jih je tudi, **naj ne pošiljajo tekačev okoli in naj ne kupujejo od raznih prekupcev, ampak naj kupijo hmelj pri producentu na domu, kjer si trgovec blago ogleda ga kupi in potem tudi v redu prevzame in izplača.**

Na ta način se ne bi več dogajalo, da se kupec brani prevzeti pripeljano blago, češ da ne ustreza vzorcu, po katerem je bil kupljen hmelj. S tem pa bi bili izključeni tudi primeri, ki so se dogajali lansko leto, da je tekač kupil pri producentu hmelj po 20 Din, vzel vzorec, ga olepšal in zopet prodaj po 30 Din. Ko pa je kmet pripeljal hmelj, roba seveda ni ustrezala polepšanemu vzorcu, zaradi česar je zadnji kupec odklonil prevzem hmelja. Sedaj pa se je začela križeva pot hmeljarja. Naj li izvrženi hmelj odpelje domov? To bi bila sramota za njega! In tu so zopet prišli k njemu kot rešilni angeli prekupci in mu odkupili hmelj po 10 Din ali pa še niže. Prejšnji kupec pa je hmelj prevzel po 20 Din, ga prebral in prodal po 40 do 50 Din ali pa še više. Tako je šla ta kupčija vso lansko sezono!

Gospod referent Wernig je povedal kupcem jasno in odločno, da se takšni primeri ne smejo več ponavljati; zato naj trgovina sama gleda na to, da bi se takšne mahinacije onemogočile ter obenem izjavil, da bi se gotovo našla možnost, da se hmeljska trgovina uredi na zadružni podlagi, če ne bi sedanja hmeljska trgovina hotela pošteno in pravično poslovati. Poudaril je tudi, da imamo še vedno zakon proti oderuštvu, na podlagi katerega se bo proti takim izrodkom strogo postopalo po § 357 kaz. zakona, kateri določa strog zapor.

Vsak naj sedaj sam presodi, da-li je bil nastop tržnega nadzornika res »ponesrečen« ali pa v korist našega hmeljarja. Dolžnost nas vseh brez razlike je, da tržnega nadzornika pri tem podpiramo, ker samo tako je mogoče delovati v prid naroda in države.

In kaka je bila posledica tega članka v »Slovencu«? Takoj dan nato je privrela množica kmetov v Žalec ponujat hmelj na vzorce, Ponujali so ga za vsako ceno, samo da bi se ga znebili. Ko so pa zavedni hmeljarji iz okolice Žalca to opazili, so takoj organizirali protiobrambo. Ponujalce so odpravili, popoldne pa je šla deputacija nad 40 producentov k sreskemu načelniku, da bi se proti temu zlu nekaj ukrenilo in da bi zaščitili hmeljarje proti tlačenju cen. Na podlagi inozemskih poročil bi se moral kupovati danes naš hmelj, v primeru z žateško ceno, po 35 do 40 Din, ker je kakovost prve vrste, ne pa po 25 Din, kakor se je doslej najvišje plačalo. Pri sreskem načelstvu so našli producenti polno razumevanje in obljubljena jim je bila pomoč.

Hmeljarji, ne dajte se begati, ampak vztrajajte in organizirajte se sami, ker samo tako si izvojujemo boljše cene. Ne ponujajte hmelja, ampak zahtevajte za svoje blago primerne cene! V vseh zadevah pa se obračajte k tržnemu nadzorstvu, ki vse ukrene, da bi se zaščitili vaši interesi.

Savinjski hmeljarji.

*

K temu poročilu pripominjamo, da je načelstvo celjskega sreza z ozirom na škodljivo beganje hmeljarjev izdalo opozorilo, v katerem opozarja hmeljarje, naj ne nasedajo zlonamernim vestem nekaterih nakupovalcev in njih pomočnikov o nizkih cenah in o potrebi, da je hmelj prodati za vsako ceno. To opozorilo smo objavili v včerajšnji številki.

Dolžniki in sanacija bank

Iz krogov trgovcev in obrtnikov smo prejeli v objavo:

Po vseh časopisih in revijah, prav tako pa tudi po sestankih in konferencah se piše in govori samo o sanaciji bank in denarnih zavodov ter o interesih vlagateljev, kakor tudi o zaščiti kmeta. Priznamo, **da ima kmetski stan zaradi katastrofalnega padca cen agrarnih** pridelkov pravico do zaščite in prav je tudi, če se varujejo interesi vlagateljev. Pripomniti pa moramo, da ne vemo, kje so institucije trgovcev in obrtnikov, ki bi branile nas dolžnike iz trgovskih in obrtniških vrst.

Na čigavih ramah so bili denarni zavodi in njih dohodki, prav tako pa tudi sigurnost teh vlog? Na ramah dolžnikov! Bodimo odkritosrčni: pisati obresti od 8 do 20% je lahko. Če je bilo pa to na mestu, je pa drugo vprašanje. Rezultat imamo! Vsi ga občutimo v krizi. **To je pa odgovor na previsoke zahteve onih, ki so hoteli imeti zasiguran denar, poleg tega pa še velike obresti zanj. Oboje naenkrat ne more biti, saj popolna varnost in velik dobiček ne gresta skupaj!**

Zato pozivamo odločilne kroge, da tudi trgovci in obrtniki, ki gotovo nismo zakrivili svetovne krize, dobimo odpise svojih dolgov, saj lahko **vse obresti, ki so bile zaračunane previsoko, lahko smatramo za spekulacijo. In zato morajo oni, ki so dali denar, nositi enake posledice, kakor dolžniki.**

Čudimo se, da se temu vprašanju vse izogiblje. **Dolžniki nismo vzrok, če se je mnogo let umetno dvigala vrednost dinarja in je bil s tem dolžnik pahnjen do zakonitih obveznosti, ki jih v resnici in po pravici ni dolžan izpolniti.**

Dolžniki smo prejeli vrednost dinarja čisto na drugi podlagi in bazi, kakršna je sedaj, zato se ne protivimo zavodom in vlagateljem ter sploh upnikom tudi vrniti one vrednosti, ki so nam jo posodili, vendar pa po pravici samo z **nepretirano obrestno mero!**

Nadalje zahtevamo **izpremembo zakona o dražbah,** ki dovoljuje, da se prodajajo posestva in premičnine dolžnikov za vsako ceno. Mi priznamo upniku terjatve in prav je, da se varuje njegova pravica in dovoljeno naj bo tudi, da vzame blago od upnika, **toda le v resnični vrednosti, ne pa pod ceno.** Nikakor nismo več voljni prenašati uničevanja podjetij in eksistenc dolžnikov! Kako pride dolžnik do tega, da razni dobičkolovci spekulirajo na pošteno in težko pridobljeno naše premoženje ter tako brez resnega dela krivično bogate. Ni jim namreč treba večjega truda, nego čitati razglase prisilnih dražb!

Sreska kmetijsko-obrtna razstava v Ptuju

Kmetovalci, vinogradniki, čebelarji in obrtniki ptujskega sreza hočejo pokazati svoje pridelke in izdelke ter bodo priredili od 28. septembra do 6. oktobra t. l. pod pokroviteljstvom bana Dravske banovine g. dr. Dinka Puca v Društvenem domu v Ptuju Sresko kmetijsko in obrtno razstavo, in sicer prvo te vrste v tako velikem obsegu. Zastopane bodo vse panoge kmetijstva, kakor živinoreja, vrtnarstvo, posebno pa sadjarstvo in vinogradništvo, ki je v našem srezu visoko razvito in slovi po svoji odlični kakovosti.

Močno bo zastopano tudi čebelarstvo, ker je poleg številnih domačih čebelarjev prijavila Železničarska čebelarska zadruga iz Zagreba že nad 20 razstavljalcev.

Tudi naše obrtništvo bo zastopano v polnem številu in bo pokazalo kupujočemu občinstvu svoje lične in solidne izdelke. Izostala pa ne bo tudi trgovina in industrija.

Razstava bo podala verno sliko vsega našega kmetijstva in obrtništva, pokazala bo pa tudi občinstvu zlasti pa gospodarskim krogom, da so naši pridelki in izdelki enakovredni tujim, ali pa jih še celo prekašajo.

Tudi naše obrtništvo bo zastopano v polnem številu in bo pokazalo kupujočemu občinstvu svoje lične in solidne izdelke. Izostala pa ne bo tudi trgovina in industrija.

Razstava bo podala verno sliko vsega našega kmetijstva in obrtništva, pokazala bo pa tudi občinstvu, zlasti pa gospodarskim krogom, da so naši pridelki in izdelki enakovredni tujim, ali pa jih še celo prekašajo.

Ker se nam obeta razmeroma dobra sadna in vinska letina, vlada za razstavo od strani razstavljalcev veliko zanimanje, tako da je oddan že ves razstavni prostor, ki meri 600 m² in bo zakasnelim razstavljalcem, ki se še vedno priglašajo, le težko ustreči.

Razposlani so bili okusno izdelani lepaki širom banovine, ki vabijo občinstvo, da se razstave udeleži v čimvečjem številu.

Borzna poročila

DEVIZE.

Ljubljana, 29. avgusta. Amsterdam 2955.30 do 2969'90, Berlin 1750'63—1764'51, Bruselj 734'54—739'60, Curih 1424'22—1431'29, London 216'41—218'47, Newyork 4324'30—4360'62, Pariz 288'71—290'15, Praga 180'91—182'02, Trst 356'45—359'54.

Curih, 29. avg.: Beograd 7, Pariz 20'2725, London 15'2275, Newyork 306'125, Bruselj 51'65, Milan 25'10, Madrid 42, Amsterdam 207'625, Berlin 123'15, Dunaj 57'70, Stockholm 78'50, Oslo 76'50, Kopenhagen 67'975, Praga 12'71, Varšava 57'90, Atene 2'90, Carigrad 2'47, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'72, Buenos-Aires 0'8225.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb, 29. avg.: 7% invest. posojilo 80 n, vojna škoda 370'50—371'50—371, vojna škoda avg. sept. okt. nov. dec. 371 r, 4% agr. obveznice 45—46, 7% Blerovo posojilo 72'25—73—72'50, 8% Blerovo posojilo 81'50—83, 6% beglučke obveznice 63'75 n, Narodna banka 5800 n, Agrarna priv. banka 233'50—234. Dunaj-Zagreb 833—843—838, Dunaj-Beograd 842'35—832'30, Grčija-aZgreb 32'90—33'60—33'26, Grčija-Beograd 33'70—33, priv. kliring London-Zagreb 233'70—235'30—234'50, priv. kliring London-Beograd 235'05—233'45, priv. kliring Madrid-Zagreb 560—570—565, priv. kliring Madrid-Beograd 570 pon, Trboveljska 95 n, Izis 40 r, Sečer Osijek 110—120—110.

BLAGOVNO TRŽIŠČE.

Novi Sad, 29. avg. — **Rž** bačka 111—113. **Koruza** bačka in sremska 93—95. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet srednji.

Sport

Bolgarski sportniki v Ljubljani

Začetkom prihodnjega meseca, dne 7. in 8. septembra, gostujejo prvič v naši sportni zgodovini v Ljubljani, bolgarski sportniki, ki jih bodo reprezentirali odlični lahki atleti, člani Oficirskega Sportnega Kluba A. C. 23, ki kot dolgoletni bolgarski državni prvaki predstavljajo najboljšo klaso bolgarske lahke atletike. Uživajo upravičeno sloves odličnih zastopnikov lahkoatletskega sporta, ker je v njihovi 20članski ekipi preko deset večkratnih državnih reprezentantov, prvakov in rekorderjev, na čelu njej najboljši all round atlet na Balkanu Dojčev, ki v desetoboju s preko 7000 doseženimi točkami in z rezultatom 3·90 m v skoku ob palici predstavlja najboljšo evropsko atletsko klaso, in Gančev, njegov veliki konkurent, ki zaradi rekorda v metu diska (okoli 44 m) in v troskoku (okoli 14 m) spada med vodilne atlete na Balkanu.

Uverjeni smo, da ne bo ljubljansko sportno občinstvo zaostajalo za drugimi sportnimi centri v naši državi, Beogradom, Zagrebom in Novim Sadom in bo sportnikom iz Bolgarije, izkazalo vse simpatije in priznanje, ki jih kot bratski sportni predstavniki upravičeno tudi zaslužijo.

Sportniki! Obiščite polnoštevilno tekmovanje obeh dni!

Tour de Suisse

2. etapa

Na startu za 2. etapo St. Moritz—Lugano (223'6 kilom.), ki je bil ob 9'30, se je javilo samo še 58 dirkačev. Kmalu se začne 7 km dolgi vzpon do najvišje točke etape, do Julier prelaza (2287 metrov), ki ga doseže ob 10.15 kot prvi Faure, ostro za njim pa Erne, Ruozzi, Garnier, Amberg in Meali. Takoj za temi privozi druga grupa, med njimi so: Bula, Buttafocchi, Introzzi, Ghisquières, Level, Deloor, Mauclair itd. Vožnja navzdol — 30 kilometrov samih zavojev — po prvovrstni cesti poteče brez nezgode. Tempo se zmanjša, ko zavozijo dirkači ob 11.40 v Viamalo. Malo pred kontrolo v Splügenu, pobegne Buttafocchi, ki ga takoj začne zasledovati tropa pod vodstvom Faura. Vendar pa ima Francoz 200 m naskoka in prevozi ob 12.44 kot prvi kontrolo. Vendar pa se ne veseli dolgo prednosti. Ghisquières (Belgija) se vrže naprej, prehiti v silnem tempu Buttafocchi-a in vodi po 19 km dolgem vzponu k prelazu sv. Bernarda (2063 m). Belgijec ostane na vodstvu še naprej in prevozi kot prvi sloviti prelaz, 3:45 za njim Faure, nato pa Garnier, Amberg, Buttafocchi, Erne, Romanati, Egli, Altenburger in Buchwalder. Pri vožnji s prelaza se povzpne na prvo mesto Garnier (Belgija), ki prevozi kot prvi v Bellinzono (165 km). Začne se zasledovanje na življenje in smrt, ki ga podvzame grupa Buchwalder, Altenburger, Amberg, Erne, Egli, Introzzi, Ghisquières. Zlato-rumeni trikó Faura, ki je bil do sedaj vedno med prvimi, je zaostal. Pri prvi serpentini na M. Ceneri ujamejo zasledovalci ubežnika, ki se je vsled divjega bega čisto izčrpal in tudi zaostane. M. Ceneri, na čigar vrhu se je zbralo kakih 10.000 gledalcev, pasirajo kot prvi Armberg—Ghisquères, Erne, za temi pa Buchwalder, Egli in Faure, Amberg za temi pa Buchwalder, Egli in Faure. Amberg 50 do 60 km tempom proti cilju. Začne se divja borba za zmago, ki se odloči na samem cilju, na trgu Pestalozzi, ki ga prevozi kot prvi Buchwalder (Švica) za pol metra pred rojakom Ernom, in za tri dolžine pred Ghisquères-om.

Rezultat. 1. Werner Buchwalder 7:26:06, 2. Erne (oba Švica), 3. Ghisquières, 4. Amberg, 5. Faure, 6. Egli, 7. Introzzi, 8. Altenburger, 9. Romanatti, 10. Garnier (7:34:27).

V skupni klasifikaciji vodi po 2. etapi Faure, 2. Amberg, 3. Erne, 4. Garnier. V 2. etapi so odstopili Antenen, Bertoni, Thierbach in Clemens.

Sportni drobiž

Češkoslovaška nog. reprezentanca, ki bo igrala 6. septembra v Beogradu z Jugoslavijo, je sestavljena takole: Planička (Slavija); Nedr, Černy (oba Židenice); Vodička, Čambal, Krčil (vsi Slavija); Šterc (Židenice), Kopecky (Slavija), Melka (Prostějov), Puč (Slavija), Rulc (Židenice). Kot vidimo, bo postavila Češkoslovaška kljub temu, da ne igrajo igralci Sparte, prav močan team.

Lep uspeh so dosegli ameriški lahki atleti v Evropi. Od 83 startov so 64 zmagali. Nepremagani so ostali: O'Brien in Moreau. Najslabše je odrezal Venczke, ki je bil pri 17 startih desetkrat premagan.

Plavači Ilirije bodo tekmovali 31. t. m. in 1. septembra v Dubrovniku v seniorskem državnem prvenstvu. Nastopilo bo 12 plavačev in 1 plavačica (Bradačeva).

Sokolstvo

»K radosti in bratstvu« na Jesenicah

Kot zaključek srebrnega jubileja je priredila Sokolska župa Kranj v nedeljo izvrstno uspelo revijo »K radosti in bratstvu«, ki jo je sestavil naš priznani sokolski delavec in režiser **br. Jaka Špicar,** starosta in prosvetar kranjske sokolske župe. V senčnati Hrenovici se je zbralo nad 1000 gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili poteku revije. Uvodoma je **br. Špicar** v poljudnih besedah pojasnil pomen revije, zlasti v današnjih časih, nakar je sledila uprizoritev.

Vsi igralci so vložili v revijo mnogo truda, zlasti so ugajale telovadne točke posameznih telovadnih oddelkov. Imenitno se je odrezal naraščaj in deca jeseniškega Sokola z baletnimi točkami, ki jih je sestavil **br. Tone Buh,** dočim so Radovljičani izvajali vaje grških gimnastikov, javorniški in jeseniški Sokoli pa »Mlade vojake«. Tudi pevske točke posameznih sokolskih društev so zelo ugajale ter so bili pevci deležni toplega priznanja. Izvrstno so se postavili blejski Sokoli in Sokolice v krasnih narodnih nošah pri izvajanju narodnih plesov. Pri prireditvi je požrtvovalno igrala jeseniška sokolska godba pod vodstvom **br. Kleča.** Cela prireditev je izzvenela v mogočno nacionalno manifestacijo, kakršne Jesenice še niso doživele.

Po lepo uspeli prireditvi je bil v Sokolskem domu sestanek, kjer je **br. Vladimir Kapus** pozdravil avtorja revije br. Špicarja, ki so mu bile prirejene bučne ovacije ter so ga bratje Sokoli dvignili na ramena. Ves ginjen se je zahvalil br. Špicar vsem sodelujočim in jih pozval na vztrajno sokolsko delo v bratskem krogu. Nato se je razvila v Sokolskem domu do odhoda vlakov prijetna zabava s sodelovanjem godbe in pevskih zborov. Vrli kranjski sokolski župi naše iskrene čestitke k srebrnemu jubileju, z željo, da bi nam kmalu priredila tako krasen dan, kakor je bil v nedeljo.

Saleška dolina

V naši dolini vlada živo zanimanje za koroške narodne svečanosti, ki bodo v nedeljo 1. septembra na Poljani pri Prevaljah. Največje brige nam povzročajo neugodne železniške zveze. Nujno prosimo direkcijo drž. železnic v Ljubljani, da uvede v nedeljo za koroške svečanosti izletniški vlak na progi Celje—Prevalje. Vlak bi naj prispel na Prevalje okrog pol devete ure. Z istim vlakom bi se zvečer vrnili. Prepričani smo, da se bo vlak radi velike udeležbe tudi železnici dobro izplačal.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

VILA na lepi točki ljubljanske okolice naprodaj. Prostran vrt, sadovnjak, gozd, krasna lega ob vodi. Primerno zlasti za letovišče ali za upokojenca. Radi odselitve izredno ugodna kupna priložnost. Ponudbe pod »Mojmir« na upravo »Glasa naroda«.

PRVOVRSTNA pisarniška moč, zmožen hrvatskega, nemškega in italijanskega jezika, perfekten v knjigovodstvu, bilanciranju, samostojen delavec želi primerne službe proti zmerni plači. Cenj ponudbe pod »Najraje v mestu« na ogl. odd. lista.

MLEKARNO ali slaščičarno bi prevzela ali v najem ali na račun, gospa z garancijo. Ponudbe pod »Garancija« na ogl. odd. lista.

Posredujem denar
na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10
Za pismen odgovor priložite 3 Din v znamkah

Podružnica Slovenskega planinskega društva v Trbovljah razpisuje mesto
oskrbnika za Dom na Mrzlici
Pogoji: strokovno znanje ter posest osebne pravice in zmožnost kavcije. Ponudbe do 15. sept. na gorenji naslov. Detajlni podatki so na vpogled pri tajniku podružnice.

Lepa jabolka
že v zalogi pri
Gospodarski zvezi
Ljubljana, Tyrševa 29

Kličite telefon 35-40
za premog, drva in oglje
Bartol Anton, Tyrševa c. 46

Ureditev dolgov
potom sodnih in izvensodnih poravnav.
Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. — Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.
Preskrba kreditov, nasveti glede branilnih vlog in plasiranje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.
Edina koncesijonirana komercijalna pisarna:
LOJZE ZAJC,
Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18

Premog, drva, koks
prodaja
Vinko Podobnik
Tržaška cesta štev. 16
Telefon 33-13

Kdor pravočasno poravna naročnino, je sotvorec pocenitve!

Postojnska jama v najnovejšem razvoju

Razmere pred svetovno vojno

Do konca svetovne vojne in še nekaj let potem je imela Postojnska jama mešano upravo, oskrbovala sta jo skupaj postojnska občina in država. Treba je reči, da ji je uprava posvečala vso skrb in skrbela za vedno nova odkritja, jo opremila z električno razsvetljavo, železnico in sploh storila vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče. Tako je bilo mogoče, da je o binkoštih obiskalo Postojnsko jamo do 30.000 ljudi.

V italijanski upravi

V zadnjih desetih letih, zlasti pa v poslednjih šestih letih pa zaznamuje Postojnska jama svoj nadaljni napredek, ki visoko nadkriljuje vse, kar je bilo napravljenega v prejšnjih desetletjih. Italija se dobro zaveda, kaj je pridobila s tem biserom kraškega podzemlja. Treba ji je priznati, da je v kratkem času mnogo storila, da ta podzemski biser še bolj zaslove.

Zavod za proučevanje kraških jam. — Jamski muzej

Prvi korak na tej poti je bil osamosvojitev jamske uprave. Jama je postala samostojno državno podjetje z lastno juridično osebnostjo. V njegovem področju je kmalu nastal v Postojni poseben zavod za proučevanje kraških jam in poseben jamski muzej. Navezal je najtesnejše stike z italijanskim planinskim društvom — Club Alpino Italiano — v Trstu in raznimi italijanskimi orednjimi znanstvenimi zavodi za geofiziko, meteorologijo, hidrografijo, biologijo, palentologijo, paletnologijo in drugimi ter si nadel nalogo, da podrobno prouči jamo in podzemske razmere in pojave kraškega sveta.

Znanstveno delo

Spočetka je bila glavna stvar nadaljno odkrivanje jamskih prostorov in njih popisovanje in katalogiziranje. Ne vem, kako daleč je v tem uspela bivša uprava; zdaj pravijo, da šteje jama nad 6.000 dvoran, kavern, žrel, udorov in brezen, ki so že vse določene in popisane. Kraška tla so, kakor znano, zlasti v podzemskem svetu podvržena večnim izpremembam; narava tu ne počiva, temveč je večno na delu. Italija, ki je po svojem velikem delu potresno ozemlje, je zagrabila ta problem in ga začela natančneje opazovati. Z vodoravnimi nihali in samodelnim fotografskim snemanjem beleži počasno premikanje podzemskih tal in skalnih skladov v podzemlju, kakor da bi zdajpazdaj imel priti kak podzemski potres. S tem opravlja zanimivo geofizično službo. Dan za dnem beleži višino vode v podzemski strugi Pivke in topilno vode in zraka, kar je važen hidrografski posel. Pa ne samo vodo in zrak, tudi jamske stene v različnih predelih se preiskujejo z ozirom na njih temperaturo in opravlja se sto drugih del, ki bi človek o njih na prvi pogled komaj mislil, da imajo kak poseben pomen, ki pa so vsa v bližnji ali daljni zvezi s preiskavanjem jame. Tudi če ni od njih neposredne koristi, je gotovo vsaj to, da jih bodo znala izkoristiti razne znanstvene discipline.

Rastlinstvo in živalstvo

Živalstvo in rastlinstvo tudi v Postojnski jami ni bogvekako razvito. Najzanimivejša je človeška ribica, ki tu živi. Pa ravno te borne primitivnosti se je oprijela biologija, da tu proučuje razne oblike gob in bakterij, ki žive brez svetlobe ter one oblike živalstva in rastlinstva, ki uspevajo ob umetni svetlobi v vodi in v zraku ter na kristalnem apnencu. Tako je postala jama neke vrste biološki laboratorij.

Brez dvoma je bila Postojnska jama v najstarejših časih tudi človeško bivališče in bivališče živali, ki so že davno izumrle. Prazgodovinski, rastlinski in živalski ostanki iz kvarterne dobe se tudi proučujejo, niso pa dozdaj dali še nikakih znanstvenih izsledkov. Gradivo se marljivo zbira v postojnskem muzeju.

Iz vsega tega je razvidno, da je Postojnska jama, ki je nekoč vzbujala občudovanje njenih obiskovalcev s svojimi čarobnimi oblikami in prelestjo svojih barv in podzemskim lesketom, izpremenila v marsičem svoj značaj. Ostala ji je sicer vsa nekdanja čarobnost, poleg tega pa je pridobila nov čar, postala središče znanstvenega izsledovanja in proučavanja pojavov kraških tal. Zato zasluži pozornost tudi n..ih znanstvenih krogov.

Mussolinijeva sinova sta zapustila Evropo

Oba najstarejša sinova italijanskega predsednika vlade sta odpotovala v vzhodno Afriko. Naša slika nam jih kaže od leve proti desni: general Valle, Bruno in Vittorio Mussolini, gospa Edda Mussolini — Ciano, hčerka Mussolinija in grof Ciano, njegov zet.

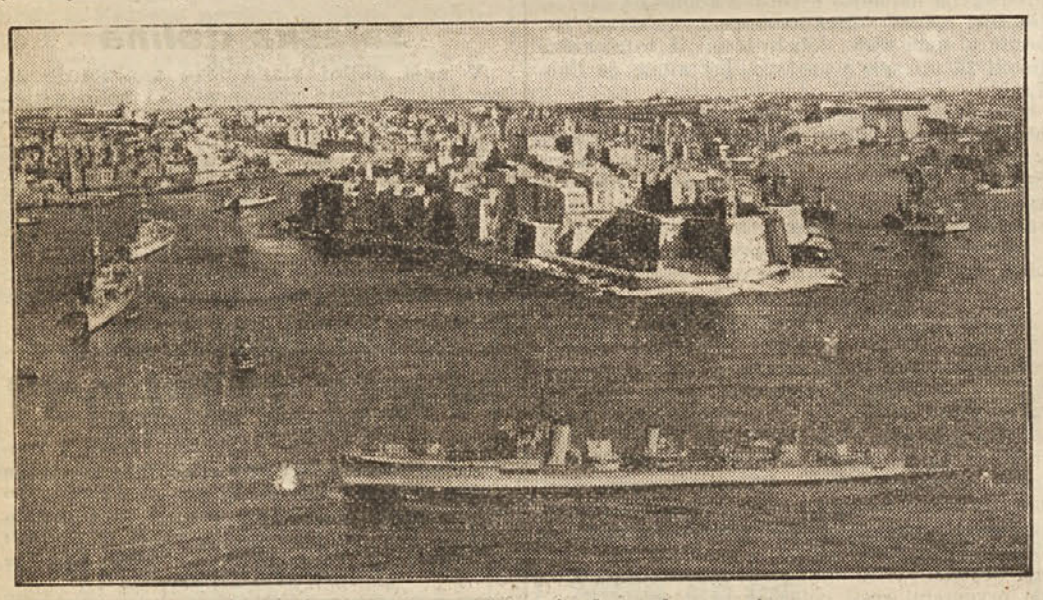

Malta, angleško oporišče v Sredozemskem morju

Angleška vlada je v zadnjih dneh znatno pojačala posadke na Malti.

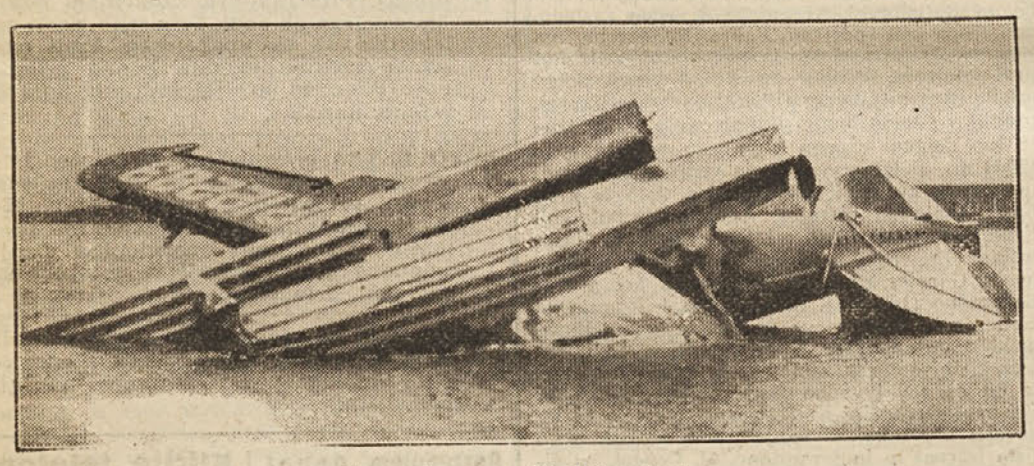

Tu se je ponesrečil Wiley Post

Prvi posnetek smrtnega padca ameriškega svetovnega letalca Wiley Posta in njegovega spremljevalca humorista Will Rogersa. — Kakor smo obširneje že poročali je nesrečni letalec strmoglavil pri Barovu v Alaski. Letalo je padlo v ledeno vodovje potem ko je preletelo tundro.

Ljudje prve in druge vrste

Pripovedujejo, da je ameriški državnik Daniel Webster znal skuhati najboljšo ribjo juho. Delal je po načelu, da mora biti človek v vsem, kar dela, — prvovrsten. Karkoli delaš, glej, da bo to kar najbolje opravljeno. Nikoli se ne smeš baviti z ničevimi rečmi. Delaj vedno najboljše, občuj z najboljšimi, zase izbiraj samo najboljše in se sploh zadovolji samo s prvovrstnim.

Težko si je misliti človeka, ki bi govoril: »Zame je dosti, če sem drugovrsten človek. Ne želim, da bi me prištevali v prve vrste. Ne maram, da bi mi poverili kaj izrednega, ni mi za dobro plačo. Zame je dobra tudi slabša.« Takemu človeku bi rekli, da ni pri zdravi pameti.

Vendar je povsod najti mlade ljudi, ki tako govoré; če že ne z besedo, pa s svojim ravnanjem. To so vedno ljudje, ki v življenju ne bodo imeli pravega uspeha. Že samo zato, ker se ne trudiš postati prvorazreden človek, ti preti nevarnost, da boš človek druge vrste. Tako je s tisoči in zato je mnogo ljudi, ki razumejo svoj posel samo na pol. Povsod srečavamo povprečnike: v trgovinah ljudi, ki vedno ostajajo pri merjenju in vaganju blaga; mehanike, ki so vedno slabi pomočniki; drugje pa take, ki se pri svojem delu ne morejo dvigniti nad povprečnost. Zato vsi taki ostajajo na svojih mestih kot podložniki. Zakaj? Ker niso nikoli resno stremeli za napredkom. Še več drugih razlogov je, da zavoljo njih ni mogoče napredovati. Tu so razne grde navade in razvade, zanemarjanje zdravja in splošne izobrazbe itd. Kdor se je oslabil z nerednim življenjem, komur so otopele zmožnosti in mu je zakrnel duševni napredek, ta bo človek drugega, tretjega, morda pa tudi — zadnjega razreda.

83 krat okoli zemlje brez nesreč

Po v Parizu objavljeni statistiki so letala družbe »Air France« preletela v letu dni **3,343.000 km, in sicer brez hujših nesreč.** Preletena proga je tolikšna kakor 83kratni obseg naše zemlje okoli ravnika.

Emil Vachek: 112

Kri ne kliče po maščevanju...

Toda Letz je njegovo tolažbo poslušal čisto molče in si mislil svoje. Vso pot nazaj ni izpregovoril niti besede in ko se je v Pragi poslovil od Časlavskega, se je delal, da ne vidi roke, ki mu jo je podajal advokat. Časlavsky se je domislil, da se to ne bo dobro izteklo. Osebna čuvstva tega človeka bi se morala vendar tudi respektirati. Pognal ga je v vse to kakor kakega kulija z dnevno plačo. Ali bo Letz to prenesel? Toda potem si je moral priznati, da ga mnogo bolj zanima, ali ni v njegovi nenavzočnosti ugasnila uslužnost tiska. To je bil čuden primer. Astenburgova zadeva je že imela svojega javnega tožilca, toda pravi zastopnik tožbe je bil Časlavsky. Ni mogel priti in podajati svoje predloge uradno. To je mogel delati samo s posredovanjem časopisov. Ta pravda je bila nekaj posebnega. Jutri mora iti predstavnik načela občne nravnosti moledovat v uredništva časopisov, da bi se storilo, kar je bila zakonita dolžnost drugih. In v časopisju bodo navsezadnje njegov novi materijal natisnili samo zato, ker bo nekoliko razdražilo radovednost občinstva. Bridko se je zasmejal. Nikoli si ni tega tako predstavljal. Bila je grda karikatura. Imel je občutek, da je njegovo sovraštvo do ljudi, ki so porinili ta primer na to pot, polagoma še večje kot sovraštvo do morilca svojega sina.

DVANAJSTO POGLAVJE

1.

Odkar so Bernarda zaprli, je postal otopelo miren. Preden je bila njegova zadeva predložena sodišču v rešitev, se je vlekla še več kot pol leta in v dolgi vrsti teh dni je preživel Bernard celo lestvico nastrojev. Bili so dnevi, ko je bil brez razloga nekoliko čemernejši, dnevi, ko je bil bogve zakaj zadovoljnejši. Toda niti za trenotek ni izgubil pridobljenega miru in je neprestano čutil, da je bilo, kar se je zgodilo, ravno to, kar se je moralo zgoditi.

Neštetokrat so ga zaslišali. Njegovo življenje je bilo prav za prav nepretrgana veriga zaslišb in čudnih, molčljivih sprijemov z najrazličnejšimi ljudmi. Našel je med njimi take, ki so ga strašno sovražili, ga zaničevali in mu hoteli škodovati.

Pa tudi take, ki so imeli sočutje z njim in ga niti niso skušali zakrivati.

Toda pri teh kakor pri onih je našel to, kar je bilo tudi njegovo prepričanje — da se tale stvar, ki se mu je izmaknila iz rok, izmika iz rok tudi drugim. Glej, neki sodnik, ki si je očitno brusil zobe nanj, se je je lotil z veseljem, za katerim se je skrivala težnja, da bi mu čim najbolj škodoval in ga ponižal. Z usti mu je sicer pravil »gospod«, toda bilo je očitno, da ga v duhu imenuje zver. Toda komaj se je ta človek dobro seznanil z zadevo, se je začel umikati. Vprašal je — in to je bilo okretišče — »kako ste mogli to storiti?« in ko je Bernard odgovoril, da je storil to iz domoljubnih nagibov, je vzkliknil — »ampak dovolite, to vendar ni domoljubje. Domoljubje je nekaj plemenitega, tole pa je bilo zverinsko.« Bernard je odgovoril: »Recimo, da bi bili vlogi zamenjani. Vi ste častnik češke armade, čutite patrijotično, Nemci obstreljujejo vaše pozicije tako zanesljivo, da se vam zdi, da jih dodobra poznajo po vohunih, in zdaj pripeljejo mimo vas tri civilne Nemce, ki ste o njih slišali v štabu, da so v zvezi z nemško vojsko. Eden izmed njih se posmehuje vašemu vam nadvse dragemu vojaku, ki nam umira pred nogami. Ali vas to ne bi pograbilo in ne bi vi storili s temi Nemci prav tako kakor jaz s tistimi Slovaki?«

Sodnik je odgovoril:

»Seveda bi se ne dal premotiti, saj menda poznate geslo, ki izraža naš narodni program: Če se reče Čeh, naj odjekne ‚človek'.«

»Ampak vi imate še drug narodni program,« je odgovoril Astenburg. »Izrekel vam ga je Palacký in se glasi, da je smisel vaše zgodovine boj z nemštvom. Neko število vaših ljudi gotovo veruje v ta program. Če bi bil v zamenjanih okolnostih na mojem mestu eden izmed njih, ali bi vi tudi rekli, da je ravnal zverinsko?«

Sodnik je sicer vztrajal pri svojem, toda bilo je vidno, da je bil nekoliko omajan.

Toda drugi sodniki niso bili proti njemu preusvojeni in se jim je očitno smilil, čeprav so bili Čehi. Bili so skoraj vsi bivši vojaki s fronte. Po takih spoznanjih se je še bolj pomiril. To je bila dobra pot in žal mu je bilo, da je ni že davno nastopil. To se je kazalo ne le v tem, da je bil podnevi tako miren, da se je lahko bavil tudi z docela drugimi stvarmi, temveč tudi v tem, da ga ti mrtvi in vse, kar je bilo z njimi v zvezi, niso več obiskovali ponoči.

Izdaja »Narodna Prosveta« v Ljubljani, zadruga z o. z., predstavnik I. Albreht, za uredništvo odgovarja Milan Zadnek, tiska tiskarna »Merkur«, predstavnik O. Mihalek, vsi v Ljubljani.